

Le ..... 19.....

BORDEREAU DES CHÈQUES

présentés à WORMS & Co par :

W 150 bis Imp. E. A. Sceaux

SOMMES

TIREURS

PAYEURS

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

TOTAL

Signature du Dépositant

Le Crédit des Chèques est donné sauf bonne fin

*Yhdistelmä pitkistä
valkoisista ja ruusunpunaisista laapista*

Mod. N° 10

**CHAMBRE de COMPENSATION des BANQUIERS
DE PARIS**

N° 8 WORMS & CIE

prie M ..... *de le*

CRÉDITER de Frs : .....

DÉBITER de Frs : .....

pour opérations de la   *Séance du* ..... *19* .....

Harakantorian Saufavat

FICHE A CONSERVER

CHAMBRE DE COMPENSATION

Modèle N° 1 bis

DES BANQUIERS DE PARIS

SÉANCE DU

EFFETS PRÉSENTÉS PAR

N° 8   WORMS & Cie

sur S.P.A. du N° .....

WORMS & Co

45, Bld Haussmann
PARIS

IMPAYÉ

*pour le motif
indiqué d'une croix*

Pas d'Avis . . . . .
Sans Provision . . . . .
Provision insuffisante . .
Conteste la somme . . .
» l'échéance . . .
Réglé par chèque . . .
Chèque non signé . . .
Chèque non endossé . .

Ne nous concerne pas .
Acquit irrégulier . . . .
Endos irrégulier . . . .
Sommes non conformes .
Signature non conforme.
Prière de représenter . .
La situation du compte ne permet pas le paie- ment de ce tirage . . .

CHAMBRE DE COMPENSATION DES BANQUIERS DE PARIS

LIQUIDATION du ..... 19.....

Le Compte de.....

à la BANQUE DE FRANCE a été CREDITE de la somme

de frs

résultant de cette liquidation.

L'INSPECTEUR

CHAMBRE DE COMPENSATION DES BANQUIERS DE PARIS

LIQUIDATION du ..... 19.....

Le Compte de.....

à la **BANQUE DE FRANCE** a été DEBITE de la somme

de frs

résultant de cette liquidation.

L'INSPECTEUR,

CHAMBRE de COMPENSATION des BANQUIERS

DE PARIS

N° 8 WORMS & CIE

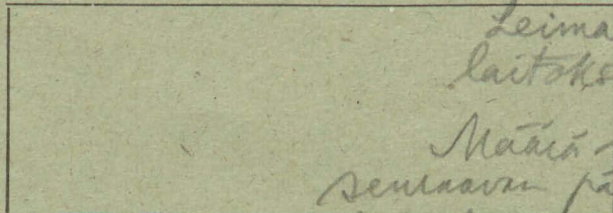
a remis à .....

à la séance du .....

pour être réglés à la 2e séance du *voluitta seuraava päivänä*des effets sur ses Agences montant à Frs

Visa de la Maison débitrice

W. 241 - E. A.

*Leima clearing -
laitoksesta.**Määriä viidään
seuraava päivän valkoiselle
liustalle*

FICHE A CONSERVER
CHAMBRE DE COMPENSATION
DES BANQUIERS DE PARIS

Modèle N° 6 b

SÉANCE DU

EFFETS PRÉSENTÉS PAR

N° 8   WORMS & Cie

sur S.P.B. du N° .....

A régler le .....

CHAMBRE de COMPENSATION des BANQUIERS DE PARIS

Pour les Échéances des 5 - 10 et 15 tombant un Samedi

N° 8 WORMS & CIE

a remis à .....

à la séance du .....

pour être réglés à la 1re séance du
des effets sur son Siège montant à Frs

*propäätänä valkoinen
laiskalle*

Visa de la Maison débitrice

Paulin edustajan täydetään.

*Clearinglaitoksen vastanotot
toimitet.*

FEUILLE DU RECEVEUR

du N°

IMP. JONNAERT

1 ^{re} SÉANCE						2 ^{me} SÉANCE											
N ^{os}	DÉBIT		CRÉDIT		N ^{os}	N ^{os}	DÉBIT		CRÉDIT		N ^{os}	N ^{os}	DÉBIT		CRÉDIT		
	EFFETS APPORTES VERSEMENTS A RECEVOIR		EFFETS REÇUS VERSEMENTS A EFFECTUER				EFFETS APPORTES VERSEMENTS A RECEVOIR		EFFETS REÇUS VERSEMENTS A EFFECTUER				EFFETS APPORTES VERSEMENTS A RECEVOIR		EFFETS REÇUS VERSEMENTS A EFFECTUER		
Ch ^{bre} de Comp ^m																	
1					1	31					1	31				31	
2					2	32					2	32				32	
3					3	33					3	33				33	
4					4	34					4	34				34	
5					5	35					5	35				35	
6					6	36					6	36				36	
7					7	37					7	37				37	
8					8	38					8	38				38	
9					9	39					9	39				39	
10					10	40					10	40				40	
11					11	41					11	41				41	
12					12	42					12	42				42	
13					13	43					13	43				43	
14					14	44					14	44				44	
15					15	45					15	45				45	
16					16	46					16	46				46	
17					17	47					17	47				47	
18					18	48					18	48				48	
19					19	49					19	49				49	
20					20	50					20	50				50	
21					21	51					21	51				51	
22					22	52					22	52				52	
23					23	53					23	53				53	
24					24	54					24	54				54	
25					25	55					25	55				55	
26					26	56					26	56				56	
27					27	57					27	57				57	
28					28	58					28	58				58	
29					29	59					29	59				59	
30					30	60					30	60				60	

A reporter....

A reporter....

A reporter....

A reporter....

johtaja,

Wormsin edustajilla oli mukanaan "aamuistuntoon" tilava salkku, jossa toi laittoksessa selvitettävät tositteet. Suurimpien pankkien virkailijoilla oli painavammat kantamukset, ja ^{x)} toiset eivät tulleet toimeen yksin. Wormsin eräs vahtimestari oli mukana, ja kun pääsimme sisään, alkoi hän jakaa mukana olevat paperit osoitteiden mukaan neljän pitkän tiskin taakse omiin paikkoihinsa pieniin kaapintapaisiin osastoihinsa asettuneille 51 pankin edustajille, joilta hän sai kultakin kuittauksen esittämäänsä listaan, Feuille du distributeur. Siinä jokaisella pankilla oli oma numeronsa. Wormsin numero oli 8. Clearinglaitoksessa oli pankkien edustajilla kiire ja he joutuivat työskentelemään ahkerasti saadakseensa lasketuksi muiden vahtimestarien tuomat paperit ja todetakseen nämä oikein viedyiksi yhdistelmiin. Tähän varattu aika on niin lyhyt, että tarkoitus on vain merkitä debet- ja kreditloppusummat jokaisen pankin esittämästä yhdistelmästä omaan laskelmaansa, Feuille du receveur, jolla erät on laskettava yhteen. Tulokset jokainen ilmoittaa ao. lomakkeella laitoksen tarkastajalle, joka istuu salin perällä ja yhden apulaisen kanssa hoitaa koko varsinaista selvitystä. Heillä on 12-rivinen sähköyhteenlaskukone. Pankkien virkamiehillä sen sijaan ei ole koneita mukanaan, vaan laskut tehdään ao. lomakkeilla ja päässä. Pankeissa ylipäänsä ei näy käytettävän lähimainkaan yhtä paljon koneita kuin meillä.

Lomakkeita sen sijaan oli mitä erilaisimpia juuri selvityslaskelmissa, ja ne olivat erivärisiä eri tarkoituksiin, jotta asian luonne olisi helpommin todettavissa. Oheistan täydellisen kokoelman laittoksessa käytettyjä lomakkeita.

Siinä tilaisuudessa, jossa olin mukana, puolipäivän clearingissä 6.4.51, oli selvityksen kokonaismäärä fr 47 287 347 512, jonka tarkastaja ilmoitti, kun kävin kysymässä Wormsin edustajan kanssa. Päivän molemmissa selvi-

tyksissä se nousee yleensä 50 - 60 mrd:iin, erääntymispäivinä
x) Jokaisesta pankista oli ainakin yksi "vastaanottaja" ja yksi vahtimestari "jakajana".

80 - 85 miljardiin. - Täsmäystä ei 6.4.51 saatu heti, vaan tarkastaja ilmoitti veloitus- ja hyvitysten erotukseksi 990 frangia ja sanoi edellyttävänsä, että kyseessä oli kaksi virhettä: 1000 ja 10 fr. Silloin oli jo hänen edessään eräs henkilö, joka ilmoitti löytäneensä 1000 frangin virheen laskuissaan, ja n. 5 minuuttia myöhemmin löytyi toinen virhe, ja sali tyhjeni sen jälkeen heti.

Pariisin pörssi.

Pariisin vanhassa, yleisesti tunnetussa pörssitalossa kävin kaksi kertaa Wormsin virkamiesten kanssa, kerran valuuttapörssissä ja kerran arvopaperipörssissä. Lontoon pörssiin ei päästetty vieraita eikä Pariisin pörssiinkään yleensä liene laskettu muukalaisia sisään, mutta kukaan ei tiedustellut mitään asiastani taloon, kun seurasin Wormsin edustajaa, vaikka pääsy kyllä on aina ollut asiattomilta kielletty. Ainoastaan pankkiliiton edustajat ja pörssivälittäjät pääsevät yleensä tähän varsin suljettuun piiriin. Pankkiliitto on vuokrannut salin pörssiliiton, chambre syndicale des agents de change, omistamasta talosta sen toisesta kerroksesta valuuttapörssiä varten, jonne mentiin arvopaperipörssin erittäin äänekkään kaupankäynnin keskipisteenä olevan pääsalin kautta.

Valuuttapörssissä kävin M. Roussellin kanssa 9.3.51. Se kokoontuu päivittäin klo 14 - 41.30 paitsi lauantaisin, ja se työskentelee vain mainitun puolen tunnin ajan. Siinä on viitisenkymmentä pankkia edustettuna, liitossa, Union Syndicale des banques de Paris, ja jokaisella on puhelinkoppinsa, johon myös päällysvaatteet jätetään ja josta noteeraukset heti soitetaan omaan

pankkiin. Salin alapuolella olevasta puhelinkeskuksesta oli ennen sotaa yhteyksiä Euroopan tärkeimpiin keskuksiin. Valuuttapörssi on Euroopan tällä hetkellä suurin edes rajoitettua vapautta nauttiva, vaikka nyt näyttää jo Lontoon pörssikin saaneen juuri takaisin osan entisestä toimintavapaudestaan, ja siellä noteerataan nyt useampia valuuttoja kuin Pariisissa. "vapaina".

Valuuttakaupat tehtiin paljon hiljaisemmassa äänensävyssä kuin äsken mainitussa pörssisalissa talon alakerassa, josta melu kantautui talon joka soppeen. Pankkien herrat kokoontuivat määrättynä aikana pyöreän aidakkeen ympärille ja kehämäisen "katsomon" korokkeiden eri portaille, heitä näkyi olevan kaikista jäsenpankeista ja sopus valitsi ainakin näennäisesti, vaikka tilaa ei ollutkaan kaikille lähinnä aidaketta, jonka sisäpuolella istui vaitelijas "noteeraaja", le coteur, piittaamatta siitä, mitä hänen ympärillään tapahtui. M. Roussellillä oli vakinainen paikkansa, jossa nojasi aidaketta vasten, siis aivan eturivissä.

Ylimmän korokkeen ulkopuolitse kiertävään aidakkeeseen nojaten seurasin, mitä keskellä tapahtui, kun odottamatta viereeni astui henkilö, joka puhutteli minua nimeltä ja jonka huomasin jo Lontoosta tuntemakseni Westminster Bankin Pariisin konttorin Monsieur Le Grandiksi. Hän kertoi pörssi-toiminnan aikana minulle pörssistä ja selosti siinä noudatettuja sääntöjä ym. - Pörssissä nyt edustettujen pankkien lukumäärä oli kaksi kertaa suurempi kuin ennen sotaa. Pariisissa noteerataan niinkuin meilläkin ulkomaanvaluutan kurssi ilmaistuna oman valuutan yksiköissä, kun sen sijaan esim. Lontoossa noteeraus osoittaa punnalla saadun ulkomaanvaluutan määrää. Pariisissa ovat vapaita valuuttoja USA:n ja Kanadan dollarit, escudo, Sveitsin, Belgian ja Djibutin frangit,

ja "mustana" noteerattiin dollari, Sveitsin ja Belgian frangi korkeampiin kursseihin, punta sen sijaan alempaan kuin säännöllisessä kaupassa, minkä lisäksi "virallisesti" noteerataan USA:n, Hollannin, Ruotsin, Norjan, Tanskan, Saksan, Italian, Espanjan, Portugalin, Kanadan, Argentiinan ja Meksikon valuutat. Mustalle taululle on merkitty haluttuja arbitraseja, mm. Barclays Bank ilmoitti myyvänsä puntia EFAC-tililtä Sveitsin frangeja vastaan, ilmeisesti hieman vaikeasti järjestetty asia.

Kello soi, ja tarjonta ja kysyntä alkaa. "Minulla on 5000 dollaria", sanoo joku. Toinen taas sanoo, paljonko tarvitsee, sopimuksia syntyy, ja jokainen kuuntelee tarkasti. Huudot ovat lyhyitä ja toiminta nopeata, yksi valuutta käsitellään kerrallaan, ja sitten siirrytään järjestyksessä seuraavaan. Vapaan valuutan kurssien vaihtelut ovat v:n 1949 puntadevalvaation jälkeen pysytelleet määrättyjen rajojen sisäpuolella, koska valuuttojen vakauttamisrahasto, Fonds de stabilisation des changes, jota edustaa Banque de France, ei muuta sen valuutan kurssia, jota se myy tai ostaa pörssissä kunkin pankin tarpeiden mukaan. Valtiopankin edustaja toimii pörssiajan päätyttyä hyvin vaatimattoman syrjäpöydän ääressä, jonka eteen pankkien edustajat tulevat ilmoittamaan asiansa. Kurssimuutos tulee pakolliseksi vasta, kun dollarin keskipörssi ^{jonkin kuukauden lopussa} seitsemänä edellisenä pörssipäivänä on poikennut ^{yli} 2% tai yhtenä pörssipäivänä yli 5% edellisen kuukauden vastaavan seitsemän päivän keskipörssistä. Samanlaisia rajoituksia noudatetaan ns. virallisessa valuuttakaupassa, marché officiel, joka luotiin vasta v:n 1950 elokuussa, jolloin mainittu vakauttamisrahasto lakkasi asettamasta valuuttoja käytettäväksi yksityistapauksissa. Esim. puntanoteerauk-

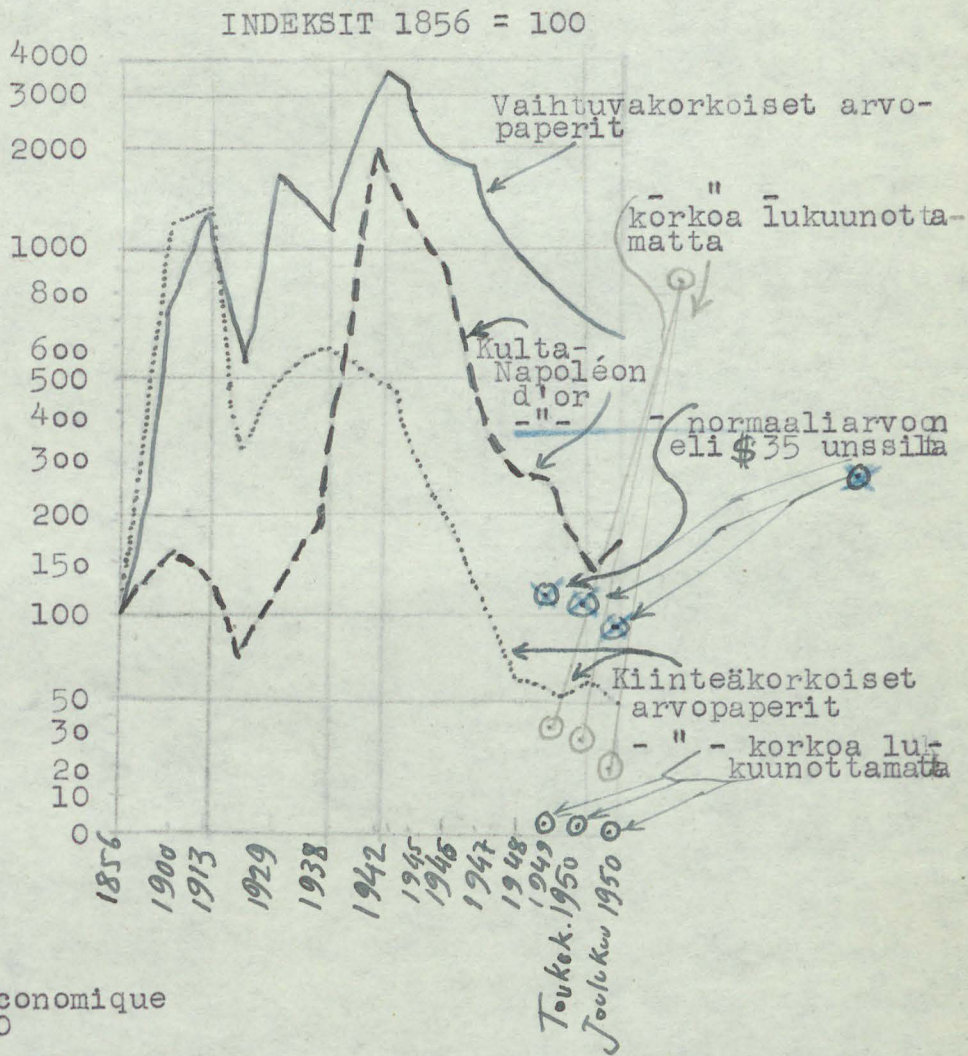
set saivat vaihdella 979 - 981. Termiinikaupoista on ollut puhetta Wormsin pankin valuuttaosaston työtä selostettaessa. Termiinikurssit määräytyvät pörssissä vapaitten sopimusten perusteella. Tämä vapaus on johtanut suurin piirtein toivottuihin tuloksiin. Vrt. 49. siv.

Kultapörssi on edellistä pienempi, mutta sillä samoin kuin muillakin pörssin osastoilla on oma salinsa aitauksineen, jonka ympärillä ostajat ja myyjät kokoontuvat. Oikeutetut toimimaan täällä ovat pörssiagentit, meklarit ja erinäiset pankit, banques agréées. Kultakauppa on kokonaan vapaa Ranskan rajojen sisäpuolella v:n 1948 helmikuusta alkaen. Pörssi on määrännyt noteerattavan kullan laadut, joita on monenlaisia, eri painoisia harkkoja ja Ranskan, Sveitsin, Englannin ym. maiden kultarahoja. Myös Suomen 20 mk noteerattiin 10% ylihintaan ^{x)} suhteessa harkkokultaan. Korkein ylinoteeraus oli tietenkin Ranskan Napoléon d'orilla - 31,8%, mikä johtui keräilijöiden ostista, koska tarkkaan saman painoinen ja kultapitoisuudeltaan saman arvoinen Sveitsin raha osoitti vain 27,5 % ylinoteerausta. Ranskalaisen Napoléon d'orin korkein noteeraus v. 1948 oli fr 6187,5, v. 1949 6162,5, v. 1950 vain 4280 ja v. 1950 joulukuussa ylin ja alin noteeraus 3960 ja 3655. V:n 1951 maaliskuun lopulla kurssi oli taas 4280. Kilon kultaharkon hinta vaihteli samoina aikoina kaupan vapautumisen jälkeen: 862 500:-, 836 250:-, 590 000:-, 531 500:-, 549 000:-. Pitkäaikaiset kultasijoitukset eivät näin ollen viime vuosina ole osoittautuneet kannattaviksi, vaan on todettu edullisemmiksi arvopaperit, joiden korko vaihtelee ja joista on erityiset tilastot. Nämä tilastot osoittavat mm. sanottujen papereiden

ostovoiman kehityksen; vaikka niiden indeksi - 1937=100 -
x) Skandin. 20 kr. 10%, kultapunta 27,5%, Itävallan 20 kr. 4%,
10 ruplaa 3%, 5 ruplaa 2%, Saksan 20 mk 11,5% jatkuvasti noteerattu.

Ranskan arvopapereiden ja kullan
reaaliostovoiman kehitys 1856 - 1950,
edellisten korko mukaanluettuna

- France Économique
1948 - 50
Logar.asteikko

oli v:n 1950 joulukuussa 23,9 eli alempi kuin missään muussa tilastossa esiintyvässä maassa, tekee karttuva korko ko. ranskalaiset arvopaperit edullisemmaksi kuin kullan, olipa lähtökohtana v. 1856, 1913 tai 1938. Tietenkin tämä on osaltaan puhunut kultakaupan vapauttamisen puolesta. - Mainittakoon, että Ranskan rahapaja jatkuvasti laskee liikkeeseen uusia Napoléon d'oreja, s.o. 20 frangin kultarahoja.

Arvopaperipörssin kaupat tekevät pörssitalon pääsalin eri kohtiin kokoontuneet ryhmät, joilla kullakin X) on määrätyt paperit myytävänä tai ostettavana. Seinien yläosat täyttävät notterauksia osoittavat taulut, joiden numeroiden vaihto hoidetaan keskitetysti erikoislaitteen avulla. Melu on salissa korviavihlaiseva koko ajan, kun kauppaa käydään.

Tauluilla esim. noteeraukset:

"PREEMIOIT"
 GCE termiini 10150
 10125 -200 -400
 toukok. 10250
 kesäk. 10640 10440
 heinäk. 10900 10650

1. Virallinen pörssi, marché officiel eli Parquet, on pörssiagenttien yhtiön hoitama. Tämän yhtiön nimi on Compagnie des Agents de change, siihen kuuluu 69 agenttia, jotka ovat hallituksen nimittämiä ja joilla on monopoli tällä pörssiosastolla noteerattujen paperien kauppaharjoittaessaan. Kehitys on johtanut siihen, että he ovat avukseen saaneet kutsua kirjanpitäjiä - commis - joiden toiminnasta ao. agentit kuitenkin vastaavat. Nämä toimihenkilöt kokoontuvat pörssi ajaksi pyöreän aitauksen ympäri.

2. Meklaripörssin - marché des courtiers en valeurs mobilières eli Coullisse, ent. marché en banque - johdossa on 51 meklarin muodostama Syndicat des courtiers en valeurs mobilières. Heillä on yksinoikeus kaikkien niiden arvopaperien kauppaan, joita edellämainittu virallinen pörssi ei noteeraa, ja kaikessa pörssitoiminnassa edustavat heitä avustajat. Ennen sotaa kokoontui tämä osasto pörssitalon

ulkopuolisten pilarien väliin, mistä se sai nimen Péristyle,
 X) 7 ryhmää virallisessa ja 8 meklaripörssissä sekä suoranaisten asiakkaiden osasto = hors-cote.

mutta v:sta 1941 alkaen se toimii rakennuksen sisällä.

Sekä "parketti" että "kulissi" jakaantuu käteis-
pörssiin ja termiinipörssiin, minkä jälkimmäisen selvi-
tykset suoritetaan kuudentena työpäivänä ennen kunkin kuu-
kauden loppua.

Erikoisuuden muodostavat ranskalaiset "elinkorot",
rentes, jotka v:sta 1914 alkaen noteerataan virallisessa
pörssissä, jonne ne silloin siirrettiin meklaripörssistä.

B A N Q U E D E F R A N C E .

Ranskan keskuspankin osoitteeksi ilmoitetaan
yleensä 1, rue de Vrillière. Tämän kadun varrella sijaitsee
pankin vanhin osa tunnetun Mansartin v. 1635-38 rakentamas-
sa talossa, mutta tämän puoleista porttia ei avata vierail-
le, sillä heidän samoin kuin henkilökunnan sisäänkäytävät
ovat nykyään pankin pitkän julkisivun, rue Croix-des-Petits-
Champsin puolella, toinen johtaa talon vanhaan, toinen sen
uuteen osaan. Vasta syyskuussa 1950 avatulla uudella puo-
lella on yleisönpalveluosasto uudenaikaisine toimistoineen
alakerrassa, ja vanhalla puolella on käynti pankin hallin-
nollisiin osastoihin lasilla katetun pihan kautta. Vasem-
malla on sisäänkäytävä kassaosastoon ja suureen porras-
käytävään, jonka seinällä oleva ilmoitustaulu osoittaa,
että ensimmäisessä kerroksessa on vain halli ja eräät
kassat, toisessa yleinen kanslia, tarkkailu, tutkimuslai-
toksen johtaja ja postitus, kolmannessa ulkomaanpankki-
osasto, arvopaperi-, rahamarkkina-, arvopaperisäilytys-,
henkilökunta-asiain ja luottotieto-osastot sekä neljännessä
luotto-osasto, tutkimusosasto, pankki- ja rahalaitososasto
sekä kirjanpito- ja arvopaperiosasto, pankkiteknillinen ja
järjestelylautakunta, lainopillinen osasto, perittävät ja

tutkimusvaliokunta.

Jo kohta Pariisiin saavuttuani jouduin käymään Banque de Francessa, kun pankinjohtaja Kivialho halusi saada tietoja Ranskassa sovelletusta antolainakorosta. Lähetin hänelle lyhyen yhteenvedon keräämistäni tiedoista mahdollisimman pian, nimittäin helmikuun 16 pnä enkä sen jälkeen saanut mainittavasti tätä kysymystä valaisevaa uutta aineistoa, mitä korkeimpaan korkoon tulee. Pariisin pankkien tariffeista on ollut puhe siv. 52-53.

Varsinaisesta tutustumisesta pankkiin sovin vasta myöhemmin tutkimusosaston johtajan Raffageaun kanssa, jonka olin jo helmikuussa tavannut ja jolle huhtikuun 16 pnä esittelin myös Suomen Pankin stipendiaatin Heiskasen, kun aikomuksemme oli viipyä Ranskan keskuspankissa viikon ajan.

Jouduimme ensin ulkomaanpankkiosastolle, Service bancaire étranger, jossa meidät otti vastaan osaston johtaja Koszul sekä toimistopäällikkö Kogan. Viimemainittu kertoi meille sitten osaston kokoonpanosta, näytti sen eri osastot, joihin tutustuimme myöhemmin perusteellisemmin, ja tarjosi lounaan La Régence-ravintolassa, jota pidetään Pariisin vanhimpana ja joka sijaitsee Théâtre Français'n vastapäätä.

Ulkomaanpankkiosasto jakaantuu kolmeen alaosaan: 1. valuutta, jolla on myös kirjeenvaihto-, matkustajaliikenne-, kirjanpito- ja valuutanvakauttamisrahasto-osastonsa, mutta ei ole omia asiakkaita, 2. ulkomaanperittävät, ja 3. valuuttapankkiosasto. Osaston rinnalla on tutkimusosasto, jonka johtaja on Raffageau, ja kanslia, jossa laaditaan maksusopimukset ja jonka johtaja on M. Bolgert.

Maksusopimuksia on tehty kymmenkunta frangipohjalla, joitakin molemman sopimuspuolen valuutassa, jolloin molemmin puolin oli sovittu tilivelkojen tasoittamisesta valuutan ostolla, niinkuin esim. Belgian kanssa. Bolivian ja

Perun kanssa olivat sopimukset clearingdollaripohjalla.

Kirjeenvaihto-osastolla säilytetään sähkeavaimet, ja koko sähkösanomavaihto kulkee osaston kautta, jotta siellä voitaisiin paremmin valvoa sitä. Pankilla on telexkone, kirjoituskoneen tapainen lennätinkone, jonka vastaanottamia noteerauksia ym. jouduimme usein näkemään M. Koganin eteisessä ja jonka hinta kuului olevan n. 1 milj fr. Sitä käytettiin hyvin paljon, sillä pankilla on 7 - 800 kirjeenvaihtajaa, niistä 2 - 300 pankkia, ja sillä on haarakonttoreita ainakin yksi jokaisessa Pariisin kaupunginosassa, Ranskassa yhteensä 267.

Pankin pääjohtajan nimittää valtionvarainministeri, muut johtajat ovat ylenneet pankissa. Nykyinen pääjohtaja on alkanut asiapoikana. Hän kirjoittaa usein pankin puolesta yksikön ensimmäisessä persoonassa. Pankkiin saapuu englannin-, espanjan, saksan- ja portugalinkielisiä kirjeitä, jotka on käännettävä ranskaksi.

Monsieur Demont kirjanpitopuolella kertoi valuuttavakauttamisrahaston tilistä ja näytti sen tilikirjaa. Tilille viedään korottomaksi lainaksi päivittäin saadut valuutat, ja rahasto käyttää näitä maan tarpeiden mukaan antaen pankin pitää ylijäämän. Tilin loppusumma oli n. 200 mrd fr. Valtiovarainministeriölle lähetettiin päivittäin tiliote.

Lyhyellä käynnillämme ulkomaanvekseliosastolla kertoi Monsieur Poignon, että Ranskan ulkopuolella maksettavista vekseleistä diskontataan ainoastaan marokkolaiset. Kassanhoitaja Caignard kertoi maaliskuussa 1951 asetetun 22 milj fr vasta-arvonn edestä shekkejä pääkonttorissa ja 10 milj edestä haarakonttoreissa, joista 21 oli oikeutettu antamaan ulkolaisia shekkejä asiakkailleen. Seteleitä oli myyty ja ostettu 22 mrd frangin edestä v. 1950.

Pankin ja valuuttakonttorin välisestä suhteesta kertoi Monsieur Garachon, että Banque de Francella, lähinnä sen valuuttapankkiosastolla, on erinäisiä rajoitettuja oikeuksia hoitaa esim. käteisvaihtoa, matkavaluuttaa, työläisten avustuksia ilman erikoislupia. Lupia myöntää valuuttakonttori muuten myös Banque de Francen konttorille, jolloin pääkonttori esittää asian hyväksyttäväksi.

Pankin eri kerroksissa, sekä sen vanhalla että sen uudella puolella tekemämme havainnot jäivät kuitenkin suurin piirtein hajahavainnoiksi, kaikesta ystävällisestä kohtelusta ja saamastamme opastuksesta huolimatta, sen rinnalla, mitä jouduimme oppimaan tutkimusosastolla Monsieur Marcel Netterin meille pitmillä todellisilla erikoisluennoilla, jotka koskivat keskuspankin ja talletusten valtaosasta - 50 - 60 % - vastaavaan neljän suurpankin nationalisoimista v. 1946, entiselleen jäänyttä pankkihallintoa, uutta Conseil National du Crédiitiä ja sen määräävää merkitystä Ranskan talouselämässä sekä luottotietolaitosta: Service Central des risques bancaires. Näistä lienee jo täydellinen selitys sisältynyt Suomen Pankin stipendiaatin matkakertomukseen.

Monsieur Netter laati paraikaa pankkinsa vuosikertomusta mutta oli silti valmis uhraamaan aikaansa vastaanottaessaan meidät sekä hankkimaan pyytämämme tietoja ja vastaamaan tekemiimme kysymyksiin. Vuosikertomuksesta voisi mainita, että setelistö joulukuun 31 p:nä 1950, 1560 mrd fr, oli 3 vuodessa kasvanut 68%, Suomessa samana aikana 88%, teollisuustuotannon indeksin noustua vastaavasti 47 % ja 24 % sekä tukkuhinta-indeksin 98 % ja 42 %. Suurin aktiivierä molemmilla keskuspankeilla, saatavat valtiolta, olivat suhteessa taseen loppusummaan laskeneet 70,8%:sta v:n 1947 lopussa 44,6%:iin v:n 1950 lopussa, vaikka absoluuttisesti olivat nousseet 710,4 - 776,0 mrd fr, ja Suomessa 46,6% - 36,6% 18,5 - 20,5 mrd mk. Edel-

leen on vuosikertomuksessa voitu osoittaa, että ranskalaiset nyt saavat pitää ulkomailla pääomia ja että pörsissä sekä valuutan säännöstelyssä oli tapahtunut muitakin helpotuksia. Vuoden aikana talletukset olivat kaikissa rahalaitoksissa kasvaneet 2704 - 3120 mrd fr, Suomessa 127 - 144 mrd mk. Valuuttareservit olivat kasvaneet Ranskassa 61,9 - 161,9 mrd fr, Suomessa 2,4 - 5,5 mrd mk. Ranskan keskuspankin kultakassan arvo oli korotettu 155,5 mrd frangiin elokuun 16 pnä 1950, jolloin hienon kullan arvoksi oli laskettu fr 393 396:50 kilolta.

Mielenkiintoista oli todeta, että Banque de Francen palvelukseen pyrkivien pitää suorittaa pääsyttutkinto. Esimerkkejä pankin eri toimiin pyrkiville ratkaistaviksi annetuista tehtävistä olkoot seuraavat: 1. Selostettava pääpiirteittäin ja valaistava esimerkein niitä maantieteellisiä olosuhteita, jotka ovat sallineet eräiden maiden pitää hallussaan tärkeimmät raaka-aine- ja teollisuustuotteiden maailmanmarkkinat. 2. Ranskassa kuulee usein puhuttavan säästöjen niukkuudesta. Onko tämä mielestänne aiheellista? Onko ranskalaisten säästelijäisyys heikentynyt vai onko se vain hylännyt entiset sijoitusmuotonsa? Mitkä voivat uuden virtauksen seuraukset olla maan talouden ja rahanpolitiikan suhteen? 3. Eräs henkilö jakaa omaisuutensa kahteen osaan suhteessa 2 : 3. Toinen osa tuottaa $\frac{3}{4}$ toisen tuotosta, ja vuotuinen tuotto on 5,400 fr. Jos edelliseen osaan lisätään 10 000 fr ja jos tuottojen suhde olisi päinvastainen, olisi vuosituotto 300 fr mainittua suurempi. Määrätkää pääoman osat ja korkokanta. 4. Todistakaa, että jokaisen parittoman luvun neliö jaetuna 8:lla antaa jäännökseksi 1. Voidaanko olettamuksen ja johtopäätöksen vaihtaessa paikkaa todistaa oikeaksi siten muodostuva uusi väittämä? 5. Kirjanpitotehtävä: Tilinpä-

tös on tehty ja sisältyy tehtävään kokonaisuudessaan sellaisena kuin oletetaan sen joutuvan yhtiökokouksen käsiteltäväksi. Eräs osakas vaatii perinpohjaista tarkastusta, jolloin todetaan useita, mainittuja virheellisyyksiä, raaka-aineita ja valmisteita on tilitetty liian halpoina, saatavia on hävinnyt jne. Yhtiö päättää, että tilinpäätös on tehtävä uudelleen, jolloin tappioiden määrällä on korotettava pääomaa siten, että yksi uusi 500 frangin osake annettaisiin kahta vanhaa vastaan. Tehtävä tili ja tilinpäätös, kirjeiden laatiminen ja tilitysvirheiden arvostelu.

Puhuessaan Conseil National du Credit'n toiminnasta Monsieur Netter viittasi niihin tämän laitoksen vuosikirjoihin ja pankkitarkastustoimikunnan kertomuksiin, jotka minulle oli annettu pankista jo aikaisemmin ja jotka muodostivat täydellisen kokoelman näitä laitoksia, Ranskan rahalaitoksia yleensä, niiden luokitusta ym. valaisevia julkaisuja. Hän mainitsi esim. näissä julkistun Banque de Francen pääjohtajan kirjeen 8.7.1948 pankkiyhdistykselle sekä erälle ammattijärjestölle, joita kehoitetaan suosimaan voin varastointia talven tarpeisiin, mihin tarkoitukseen olisi myönnettävä luottoa kauppiaille ja kerättävä tietoja varastoiduista eristä. Seuraavana järjestyksessä on julkaisussa toinen pääjohtajan kirje, jossa määrätään säännösteltäväksi viininviljelijöille myönnettävät luotot.

Yksityiskohtainen on Conseil'n raporteissa selostus luotonkäytöstä, talouselämän eri aloilla, 42 sivua v. 1949. Näistä saattoi, niinkuin M. Netter mainitsi, todeta luoton kehityksen määrätyn teollisuuden alalla, esim. sokeriteollisuuden 11,7 - 14,8 mrd, ja asettaa kyseenalaiseksi, oliko kehitys johtanut oikeaan suuntaan. Hiili- ja rautateollisuuden alalla luotot olivat huomattavasti nousseet: 96,6 mrd frangiin edellisen ja 174,4 mrd frangiin jälkimmäisen osalta.

Conseil'n vuosikertomuksia tarkastellessaan huomaa, että tätä luottoasioissa määrävää laitosta on sodan jälkeen useampaan otteeseen askarruttanut kysymys liikevekseleiden domisilioinnin saattamisesta pakolliseksi, joka myös toteutettiin Conseil'n esityksestä v. 1947 annetulla lailla. Mutta toimenpide ei saanut sittemmin tarpeellista kannatusta, ja laki kumottiin taas v. 1949 siitä huolimatta, että Conseil varmasti teki voitavansa osoittaakseen domisilioinnin edut. Se katsoi siten, että 1. periminen maksajalta on vanhentunut suoritustapa, kallis ja epäedullinen pankkitoimintamuoto, 2. ennen v:n 1947 lain voimaantuloa pankkien perimät domisilioimattomat vekselit edustivat vain 5% kaikkien vekseleiden arvosta mutta 25% niiden lukumäärästä, 3. pankeilla oli perimisestä v. 1947 ollut monen sadan miljoonan frangin kuluja, 4. v:n 1947 lain määräys, jolla periminen järjestettiin tapahtuvaksi pankkiclearingitse, oli tiennyt pankeille askelta kohti rationalisointia. Conseil oli ehdottanut lakiin sellaisen muutoksen, että se jättäisi pakollisen domisilioinnin ulkopuolelle asettajan mutta ei hänen orderilleen maksettavaksi asetetut vekselit ja sallisi hänen protestoida ne sekä periä velka tavallisessa järjestyksessä.

V:n 1947 kertomuksesta mainittakoon ulkomaankauppapankin, valtion hoidossa olevan Banque Française du Commerce extérieuren, perustamista koskevat asiakirjat. Tämän pankin tarkoituksena on "vientiyritysten varojen yhdistäminen" ja erikoisesti takausten antaminen, milloin se helpottaa luoton saantia.

Jo v:n 1946 kertomuksen ensimmäisillä sivuilla mainitaan luottotietolaitos, Service Central des Risques bancaires, joka perustettiin Banque de Francen puitteisiin ja vaatii rahalaitoksilta säännöllisiä ilmoituksia myön-

netyistä luotoista. Sellaista laitosta Monsieur Netter ei tiennyt olevan olemassa muualla maailmassa. Sen tarkoituksena oli antaa tietoja yritysten jo nauttimasta luotosta yksityisissä tapauksissa mutta samalla myös antaa Conseil National de Crédit'lle ilmoituskia luoton jakautumisesta eri elinkeinojen harjoittajien kesken.

Myös pankkien haarakonttorien lukumäärän supistaminen on alusta pitäen ollut Conseil'n päämääränä, ja niiden lukumäärä on edelleen rajoitusten alainen.

V:n 1945 tärkeä keskuspankin sekä suurpankkien nationalisointia ja luoton järjestelyä koskeva laki oli määrännyt, että "on kolmenlaisia pankkeja: talletuspankkeja, liikepankkeja - banques d'affaires - sekä pitkäaikaista ja keskipitkää luottoa myöntäviä pankkeja," ja että "kaikkien pankkien tulee liittyä johonkin näistä luokista ilmoittamalla siitä pankkitarkastustoimikunnalle kolmen kuukauden kuluessa", minkä yhteydessä annettiin vuoden määräaika vaadittujen järjestelyjen toteuttamista varten. Lailla 17.5.46 määriteltiin pankkiluokat siten, että talletuspankki on se, joka ottaa vastaan yleisöltä talletuksia enintään kahden vuoden irtisanomisajalla. Se saavuttaa alalleen vieraisissa yrityksissä omistaa enintään 10% pääomasta, ja tällaiset osuudet eivät saa ylittää 75% ko. pankin omista varoista. Liikepankki taasen saa avata tilejä vain henkilökunnalleen, luotto-tilinhaltijoilleen tai rahoittamilleen yrityksille, liikkeille niiden pääasiallista toimintaa varten ja rahoittamiensa yhtiöiden osakkeiden merkitsijöille, jos nämä ovat arvopaperitilien haltijoita ko. pankissa. Pitkäaikaista ja keskipitkää luottoa myöntävien pankkien pääasiallinen toiminta rajoittuu vähintään kahden vuoden luoton myöntämiseen, ja ne eivät saa ilman erikoislupaa ottaa vastaan talletuksia lyhyemmän ajan irtisanomisella. Vieraaseen osakkeenomistukseen nähden ne ovat samojen määräysten alaiset kuin talletuspankit. Nämä määräykset eivät koske valtion omistamia pankkeja.

Tämän mukaisesti oli määräajan umpeenkuluessa ilmoit-
tautunut 393 talletuspankkia, 43 liikepankkia ja 8 pitkäai-
kaista ja keskipitkää luottoa myöntävää pankkia. Myöhemmin
on erilaisista syistä useita kahden ensimmäisen luokan pank-
keja pyyhitty pankkiluettelosta, joten niiden on täytynyt
ilmeisesti lopettaa toimintansa.

Inflaation vastustamiseksi luottoa rajoittamalla oli
v. 1948 määrätty, että 1. pankeilla tulee olla valtiopaperi-
reservi, joka vastaa 95% niiden hallussa 30.9.48 olleista val-
tionpapereista, 2. niiden tulee lisäksi käyttää vähintään 20%
talletusten lisäyksestä sanot^{un} päivämäärän jälkeen valtionvekse-
lien ostoon ja 3. ne saavat rediskontata vekseleitä Banque de
Francessa vain määrättyyn rajaan asti. Mutta sen sijaan on kes-
kuspankki suostunut tilapäisesti antamaan ennakkoja valtion
vekseleitä, pankkitunnusteita ja v:n 1949 heinäkuusta lähtien
erinäisiä vientivekseleitä vastaan mainitun rajan yläpuolelle-
kin, viimeainittujen osalta aina kahden vuoden ajaksi. Banque
de Francen tila 5.4.51 osoitti yhteensä diskontattuja vekse-
leitä 392 mrd frangin edestä, 12.4.51 sen sijaan 421 mrd.
Edelleen oli 12.4.51 ostettu vekseleitä rahamarkkinoilta
143 mrd fr edestä, myönnetty ennakkoja valtionvekseleitä
vastaan 20 mrd ja muita arvopapereita vastaan yksityiselle sek-
torille 6 mrd fr.

Käynti Banque de Francessa oli erittäin antoisa, ja
ystävällinen vastaanotto houkutteli käymään siellä uudestaan,
jolloin aina sain tarvitsemiä tiedot ja kaikenlaista opas-
tusta. Ei tarvinnut oikeastaan muuta kuin vihjaista toivo-
muksiaan, sillä neuvoja annettiin aina auliisti ja ennen kaik-
kea selvästi. Sain ikäänkuin ymmärtää, että valtion stipendiaat-
tina din tehnyt oikein käydessäni keskuspankissa. Ajatusten ja
tietojen vaihto jatkuu kirjeenvaihdon muodossa.

Monsieur Netterin antamat tiedot
pääpiirteittäin.

Niinkuin monen muunkin maan, esim. Belgian, Hollannin ja Englannin keskuspankit, nationalisoitiin Banque de France, ja siitä tuli valtion omistama yritys. Tämä tapahtui 2.12. 1945 annetun lain nojalla. Yksityisomistuksessa olleisiin osakkeisiin perustunut omistussuhde lakkautettiin. Laki määräsi samalla, että pankin "johtokunta, säännöt ja veronmaksuvollisuutta koskevat määräykset on muutettava lailla ennen 28.2.1946." Mutta tällaista lakia ei koskaan annettu, ja tästä johtuen vanhat säännöt ovat jääneet voimaan. Mitään objektivista, pankkia koskevaa teosta ei ole julkaistu.

Muutoksella ei ollut käytännöllistä merkitystä vaan ainoastaan lainopillinen. Tämä saattoi olla vain eduksi, sillä toisaalta oltiin Ranskassa äskeisen vapaussodan aikana ja sen jälkeinkin valmiit hyvin perinpohjaisiin uudistuksiin, jotka vain olisivat saattaneet pankin toiminnan riippuvaksi uusista voimista huolimatta siitä, että pankilla oli vanha kokenut johto ja vakinainen henkilökunta, joka nyt on saanut jäädä paikalleen; ja toisaalta kolmen kuukauden aika, joka annettiin uusien sääntöjen laatimista varten, oli liian lyhyt.

Siten ovat mm. pankin palkannauttijat edelleen erikoisasemassa eivätkä heidän palkkansa ole otettu valtion talousarvioon. Samassa asemassa ovat nationalisoidut kaivokset, sähkölaitokset, vakuutuslaitos ja 4 suurpankkia. Pankin hallintokoneisto on erinomainen.

Jos keskuspankki palauttaa kultakannan, on todennäköistä, että sille samalla annetaan myös uudet säännöt.

90 päivän diskontto oli ainoa sovellettu.

Yllämainittu v. 1945 annettu laki määräsi myös neljä suurta talletuspankkia: Crédit Lyonnais'n, Société Générale'n, B.N.C.I.'n ja Comptoir National d'Escompte de Paris'n nationalisoitaviksi. Näissä oli n. puolet yleisön kaikista pankkitalletuksista eli 50 - 60%. Säästöpankkeja ei koskaan lueta mukaan näistä kokonaismääristä puhuttaessa. Oleellista muutosta ei laki luonut näidenkään 4 suurpankin suhteen.

Uutuutena oli Conseil National du Crédit - vrt.siv. 69 - 72 jlaatuuan maaliman ensimmäinen, josta ulkomaalaiset usein haluavat tietoja. Tämän laitoksen perustajien tarkoituksena oli

ollut luoton jakautumista valvovan elimen luominen, koska "luotto edustaa suurta voimaa" eikä haluttu antaa yksistään pankkien määrätä sen käytöstä. Koska elinkeinojen kehitys riippuu luoton saannista, oli uuteen elimeen saatava teollisuuden, kaupan, maatalouden ja työvoiman edustajia ohjaamaan luotonantoa.

Laitoksen tarkoitus on määrätä luotonannon pääsuunnan mutta vain kvantitatiivisesti. Sillä on diktatorinen valta, mutta sillä ei ole erikoisia sääntöjä, vaan toiminta mukautuu luoton tarpeiden mukaan. Pankit turvautuvat Banque de Franceen, joka voi sanella ehtoja Conseil'n arvovallan turvin. Se ei anna apuaan koskaan tietämättä, kenelle luotto kulloinkin myönnetään, ja se ratkaisee myös, paljonko eri tapauksissa on myönnettävä huomioonottaen anojan luotettavuus ja luoton tarkoituksen tärkeys.

Conseil National määrää, mille elinkeinoelämän alalle luottoa on myönnettävä, mutta se ei puutu siihen, kuka määrätyllä alalla on eniten luoton tarpeessa. Siten se voi esim. jo teoreettisista syistä määrätä, että väkijuomateollisuus ei tarvitse luottoa mutta kylläkin jälleenrakennustoiminta. Noudatettu politiikka on siten joustava, ja se on tarpeen vaatiessa voinut antaa kulloinkin tarpeelliseksi katsomansa ohjeita pankeille ja elinkeinoelämälle inflaation vastustamiseksi, varastoinnin kieltämiseksi esim. maataloustuotteiden tukkukauppiailta ja kutomateollisuustuottajain tukemiseksi jne. Määrätietoisesti on luoton säännöstelyn nelivuotissuunnitelman puitteissa suosittu erinäisiä teollisuuksia, esim. maatalouskoneiden valmistajia, raaka-ainetuotantoa, erikoisesti kivihiilituotantoa.

Heti sodan jälkeen oli ulkomaankauppa valtion käsissä. Valtio osti esim. villaa ja möi sen jälleen harkintansa mukaan, ja tällöin oli erittäin tärkeätä saada luottoa esim. työpukujen valmistajille.

On väitetty, että luoton säännöstely johtaa työttömyyteen kärsimään jäävillä teollisuuden aloilla. Näissä tapauksissa ei kuitenkaan ole koskaan kielletty välttämätöntä luottoa, jotta ao. yritykset pysyisivät käynnissä normaalityövoimaa käyttäen mutta laajentamatta toimintaansa, milloin se on tarkoitettu määrättyissä rajoissa pidettäväksi. Työttömyyden esiintymistä onkin pidetty ensimmäisenä hälyt-

tävänä merkkinä siitä, että luottopolitiikka on jo mennyt melko pitkälle. Lain voimalla ei ole tahdottu johtaa luottopolitiikkaa. Banque de France sen sijaan jättää luotonantonsa riippuvaksi siitä, seuraavatko pankit sen antamia ohjeita. Näillä ohjeilla on voitu toisinaan suosia varastointia, toisinaan taas kieltää se..

Mutta tietenkin on myös tilanteita, jolloin luottopolitiikalla ei ole erikoisia tehtäviä, niinkuin esim. deflaation aika 1930-36 oli ollut asian laita, jolloin tuskin kukaan anoi luottoa. Toisinaan taas vaativat ratkaisut hyvin huolellista harkintaa, niinkuin esim. jonkin tavaran hinnan noustessa, milloin sen ostoja halutaan rahoittaa.

Conseil National du Crédit'n puheenjohtajana toimii valtiovarainministeri, mutta tämä toimi on vain kunniatehtävä, ja laitoksen johdossa on itse asiassa sen varapuheenjohtaja, Banque de Francen kuvernööri eli pääjohtaja, jonka lisäksi johtokuntaan kuuluu 38 jäsentä:

- 2 maatalouden keskusjärjestön edustajaa,
- 5 maatalous-, kulutus-, tuotanto-, osuuskuntien, ulkomaankaupan ja ammattiliitosten edustajaa,
- 2 kauppakamarien edustajaa,
- 1 merenkulkukamarien edustaja,
- 7 työntekijäin edustajaa, heistä 4 pankkivirkailijain,
- 7 talous-, teollisuus-, kulkulaitosten ja yleisten töiden, jälleenrakennus- ja asutus-, siirtomaaministeriöiden sekä suunnittelulaitoksen edustajaa,
- 7 valtiovarainministeriön nimittämää finanssi- tai pankkialalla kokenutta nationalisoitujen ja nationalisoimattomien pankkien sekä ulkomaankauppaluottolaitosten ja pörsin sekä
- 7 julkisten luottolaitosten edustajaa, nimittäin seuraavien laitosten pääjohtajat: Caisse des Dépôts et Consignations, Crédit Foncier de France, Crédit National, Caisse Nationale de Crédit Agricole, Caisse Centrale de la France d'Outre-Mer, Chambre syndicale des banques populaires sekä postisäästöpankin johtaja.

Conseil National asettaa keskuudestaan 4 valiokuntaa: talletus-, lyhytaikaisen luoton, pitkän ja keskipitkän luoton sekä ulkomaankauppavaliokunnan.

C.N. kokoontuu kerran kuukaudessa, se

tekee päätöksensä ja käsittelee v:n 1945 laissa määrättyjä kysymyksiä. Sillä on sihteeri, joka laatii pöytäkirjat ja johon kuuluu kymmenkunta henkilöä. Banque de France kuitenkin valmistele kaikki sen käsiteltävät asiat, hoitaa kaikkia tutkimuksia ja esittää asiat ratkaistaviksi CN:lle, joka keskustelun jälkeen hyväksyy esitykset. Banque de France tekee vain esityksiä, joille se tietää saavansa CN:n hyväksymisen. CN. on ylin vastuussa oleva elin, jota vastoin toimeenpanoelimenä on Banque de France.

Ranskan hallitusmuodon mukaan toimii kansalliskokouksen, tasavallan hallituksen ja Ranskan unionin eli merentakaisen alueiden edustuston ohella erityinen taloudellinen neuvottelukunta. Tämän lausuntoa on pyydettävä esim. rautateiden ja maantieliikenteen välistä kilpailua sekä rakennustöitä koskevissa kysymyksissä taloudellisen puolen selvittämiseksi, ja C.N. on joutunut antamaan lausuntonsa valtion puuttumisesta erinäisiin asioihin, korkokysymyksistä, pankkitoiminnan keskitämisestä jne. ja se voi tehdä omasta aloitteesta ehdotuksia valtiovarainministeriölle.

Ensimmäisissä istunnoissa ilmenivät osanottajain vastakkaiset intressit hyvin selvästi, toimintaa oli paljon, ja ehdotuksia tehtiin niinkuin parlamentissa ainakin. Sittemmin työtahti rauhoittui. Banque de Francen arvovalta lisääntyi, ja kehitys johti siihen, että keskuspankki voi itsekin ratkaista esiintyvät kysymykset. Mutta CN:n kokoonpano voi tietenkin muuttua parlamenttivaalien jälkeen. Yleinen mielipide on kuitenkin sillä kannalla, että Banque de Francella on parhaat edellytykset arvostella luoton jakaantumista ja siihen liittyviä kysymyksiä, ja kukaan ei kiellä, etteikö se useimmin olisi ollut oikeassa ratkaisuja tehdessään.

Esimerkki keskuspankin päätöksistä on sen 9.1.1947 tekemä, jolla määrättiin, että pankin on ennen luoton myöntämistä saatava tietää, mihin lainavaroja käytetään, mitkä takaisinmaksuja varten käytettävissä olevat varat sekä erääntymisaajat ovat ja onko lainanhakijalla muita keinoja hankkia haluamansa rahat. Pankkien on pyydettävä hakijalta tilinpäätöksen jäljennöstä, anottuna luotonkäyttöä ja kuoletusta osoittavaa ilmoitusta sekä edellisiä luottoja koskevia tietoja.

Banque de France voi pyytää tutkittavaksi edellämäinittuja asiapapereita.

Luottotietolaitos perustettiin sodan jälkeen tutkimaan luotonantoa ja seuraamaan, minkä verran eri tapauksissa luottoa myönnetään. Vrt siv. 70 - 71.

M. Netter on laatinut Banque de Francen vuosikertomuksia jo 20 vuoden ajan. Pankin kuvernööri saa kaikkien konttorien johtajilta kuukausittain ilmoituksia ko. toiminta-alueen talouselämän alalta, ja hän on näin ollen pätevämpi kuin kukaan muu alallaan arvostelmaan tilannetta. Hänellä on erityinen sihteeristö tarkoitusta varten, ja se voi myös joutua hänelle tekemään selkoa esim. Suomen oloista. Toisaalta pankilla ei ole valuutantarkkailutehtäviä niinkuin esim. Bank of Englandilla, koska niitä hoitaa Office des Changes. Banque de France on siis eräissä suhteissa erikoistumattomampi.

M. Netter kertoi pyynnöstäni pankkinsa toiminnasta ja historiasta, josta ei ollut olemassa ajankohtaista painettua selostusta. Pankilla on suoranaisia yksityisiä asiakkaita niinkuin Suomen Pankillakin, ja se palvelee kaikkia, jotka kääntyvät sen puoleen, eroten tässä suhteessa Englannin ja Amerikan keskuspankeista. Se palvelee teollisuutta, kauppaa ja maataloutta samalla tavalla kuin muutkin pankit, myös välittömällä luotonannolla eikä sen diskonttaamien vekselien tarvitse kulkeutua sille minäkään muun pankin kautta. Sen toiminta ei tässä suhteessa eroa neljän suurpankin toiminnasta.

Jos pankki olisi perustettu myöhemmin, muistuttaisi se kenties enemmän anglosaksisia keskuspankkeja. Mutta se perustettiin jo v. 1800 Napoleonin määräyksestä. Se oli käytännöllisesti katsoen Ranskan ainoa pankki, sillä ennen v. 1840 ei maassa ollut suuria luottolaitoksia, ja 4 nyk. suurpankkia syntyi v. 1860 tienoilla. Teollisuuden ja kulkulaitosten, ennen kaikkea rautateiden kehitys sai suuren merkityksen pankkien historiassa.

Banque de France on nimenomaan saanut tehtäväkseen kilpailla yksityispankkien kanssa. Viime vuosisadan alkaessa noudatettiin nimittäin erittäin kovia luottoehtoja, ja keskuspankin korkopolitiikalla oli ennen kaikkea saatava Ranskan yleinen korkokanta laskemaan. On usein, ja aina pankin sääntöjä muutettaessa ehdotettu, että pankin luotonanto supistettaisiin käsittämään vain rediskonttauksia, mutta parlamentti on suorastaan vaatinut kilpailua jatkettavaksi eri hallitusmuotojen aikana. Kun pankki natio- natisoitiin, lakkasi voiton tavoittelu sen toi-

minnan eräänä määräävänä näkökohtana. Pankki on ollut velvollinen avaamaan konttoreita, joita on n. 260, myös hyvin pienissä kaupungeissa, joissa on 6 - 7000 asukasta. Kaikilla neljällä suurpankilla on enemmän henkilökuntaa, ja kylissä niiden konttorit ovat auki yhtenä tai kahtena viikonpäivänä. Ranskalainen talonpoika ei kuitenkaan pääse helposti liikumaan kotipaikalta, ja sen vuoksi Banque de France on auki kaikkina arkipäivinä myös pienissä asutuskeskuksissa sekä palvelee yleisöä mm. tallelokeroilla. Sen henkilökuntaan kuuluu 4500 miestä, permanents, 3600 naista, titulaires, sekä 4000 ylimääräistä, auxiliaires.

Setelien käsittely oli varsin työlästä. V. 1949 oli 2600 miljoonaa kpl. seteleitä painettu Clermond Ferrandissa sijaitsevassa suuressa tehtaassa, jommainen setelipaino on.

Hallintokoneisto on monihaarainen, ja bilanssi vaikea laatia. Mutta siihen on totuttu. Nationalisoinnin jälkeen ei ole esitetty moitteita.

Edellä mainituista konttorien johtajien raporteista saadaan tietoja erityiseen yleiskatsaukseen, joka antaa mitä parhaan kuvan maan talouselämästä. Sitä ei kuitenkaan julkaista, koska se sisältää salassa pidettäviä virkasalaisuuksia. Ennen sotaa se jaettiin presidentille ja tärkeimmille ministereille, mutta koska se oli aiheuttanut "poliittisluontoisia vaikeuksia", ei sitä enää lähetetä mainituille valtiomiehillekään, ei edes valtiovarainministerille. Siinä käsitellään 1. suhdanteita koko talouselämän kannalta, yleisen mielipiteen ilmaisuja ja vapaita arvosteluja tilanteesta, hinnoista, luotosta, työllisyydestä, palkoista ym. 2. maataloutta, erikoisesti esim. lannoitteita, koneita, tuotantoa, karjakantaa jne., 3. teollisuutta ja sen eri aloja. Esim. jalkine-teollisuuden alalla oli 15.2.1951 raporteissa ilmoitettu tapahtuneen valmistuksen hidastumista, kysyntä oli tyydytetty. Näistä raporteista on pankin johdolle paljon hyötyä, kun muuta samanlaista lähdettä ei Ranskassa ole olemassa. Eräät muutkin pankit laativat kyllä talouselämää koskevia katsauksia, mutta niillä on oma käsityksensä ko. asioista eikä niiden julkaisuja voida pitää ehdottoman objektiivisinä, koska pankit ovat itse asianosaisia.

Esim. Banque de Paris et des Pays-Bas'n ohjaamat tutkimukset ovat varsin mielenkiintoiset, mutta niitä ei julkaista. Ja tietenkin tilastollinen laitos, l'Institut National de la Statistique et des Études économiques käsittelee run-

sasta aineistoa. Se jakaantuu suhdannetutkimus-
osastoon ja tilastolliseen osastoon. Se ei il-
moita elinkustannusindeksiä vaan vähittäishinta-
indeksin, 1938 = 100 ja uuden indeksin v:sta
1951 alkaen, 1949 = 100. Edelliseen indeksiin
sisältyvät 34 hyödykkeen hinnat: 29 elintarvik-
keen, 4 lämmitys- ja valaistusnimikettä sekä
saippua. V:sta 1948 on tilastot julkaistu vii-
kottain. V. 1950 tehdyn päätöksen mukaan oli
v:n 1949 indeksiin otettava 41 ravintoainetta ja
3 lämmitysnimikettä, jotka ajateltiin kuuluvan
Pariisissa vaatimattomasti asuvan neljän hengen
perheen kulutukseen. V:n 1951 alusta kuukausit-
tain julkaistussa yleisindeksissä huomataan ra-
vinto- ja nautintoaineita, lämmitys ja sähkö,
teollisuustuotteita, palveluksia ja sekalaisia
nimikkeitä, yhteensä 213. Liite tähän punakanti-
seen kuukausibulletiniin julkaistaan vuosineljän-
neksittäin. Viimeinen oli tammi-maaliskuun numero.
Lisäksi on viikkobulletini, joka kulloinkin siis
antaa viimeiset tiedot. Pariisin lisäksi ovat tut-
kimusten kohteena ollut 17 muun kaupungin olot.
V:n 1951 huhtikuussa indeksi osoitti: yleisin-
deksin 125,7, ravintoaine- 124,6, lämpö- ja valais-
tus- 139,5, teollisuustuote- 118,4, palvelus-
138,0 ja sekalais- 116,7.

Banque de Francen organisaatiosta kertoi
M. Netter pyynnöstäni seuraavaa: Pankin johdossa
on pääjohtaja, le gouverneur, ja "apulaispääjohta-
ja" sekä hallintoneuvosto, johon viimeainittuun
kuuluu 15 jäsentä. Nämä edustavat talouselämän
eri aloja ja valtiota sekä kokoontuvat istun-
toon ainakin kerran viikossa. Tämä elin tekee
kaikki päätökset, esim. diskonttokorkoa, sään-
nöstelyä, yleistä luottopolitiikka, palkkoja kos-
kevat - toimivaltansa puitteissa - ja hoitaa
Banque de Francen hallintoa pääjohtajan toimiessa
puheenjohtajana.

Pässihteeri vastaa haarakonttorien hal-
linnosta, nimittää virkailijat jne. Pääkassa hoi-
taa kultavarastoa, metalli- ja setelikassaa sekä
konttoreille lähetettäviä seteleitä, joita täl-
löin käsitellään tonneittain. Palautettuja sete-
leitä ei lähetetä enää takaisin liikkeeseen.
Setelipainon johtaja, le Directeur général de la
fabrication des billets, on teollisuusmies, ja
hänen hoitamansa laitos valmistaa yksin Ranskan
setelit. Pää tarkastaja, le contrôleur général,
hoitaa pankin aineellista huoltoa, rakennusten
isännöitsijän tehtäviä, tarkastaa kaikkia menoja,
lämmitystä, valaistusta, valvoo arkkitehtejä,
tilinpitoa ja laatii viikkobilanssin.

Arvopaperiosaston johtaja hoitaa asiakkai-
den talletuksia ja seuraa rahamarkkinoita sekä
hoitaa avomarkkinaoperaatioita. Luotto-osaston
johtaja vastaa pankin luottopolitiikasta ja on

Conseil National du Crédit'n toimeenpaneva elin käsittäen tämän laitoksen vakinaisen sihteeristön ja ollen suuremmassa m  arin riipuvainen sanotusta laitoksesta kuin Banque de Francesta. Se laati mm. Conseil'n raportit, jotka oli annettu minulle.

Tutkimus- ja ulkomaanosasto, Direction Générale des  tudes et des Services étrangers, jakaantuu kolmeen alaosaan: hallinto-osastoon, Direction du cabinet, jolla maksusopimukset laaditaan, ulkomaanpankkiosastoon, johtajana M. Koszul, ja tutkimusosastoon, jonka johtaja on M. Raffageau.

Pankin palvelukseen otetaan hakijoita heille järjestetyn erikoisen tutkinnon perusteella, joka kestää 3 - 4 tuntia ja käsittää kysymyksiä kansantaloustieteen, maantiedon, matematiikan ja kirjanpidon aloilta. Tulokset ilmaistaan pisteillä, ja myös suullisia tutkintoja pidetään. Yliopistolliset arvosanat eivät ole tarpeellisia, vaan kaikille hakijoille halutaan varata samanlaiset mahdollisuudet osoittaa soveliaisuuttaan. Uutta henkilökuntaa otetaan täten säännöllisesti toukokuussa. Sen ikä on 18 - 30 vuotta. Pankin palveluksessa olevia naisia ei käytetä kassoissa, sillä kasanhoitajalta vaaditaan, että hän osaa k ytt   k siasetta.

Sosiaalista ja terveydenhoitoa varten on eri budjetti, jonka rahastosta maksetaan suurin osa sairauskuluista. Pankin avustama sosiaalipalvelu järjestää henkilökunnan sairaalapaikkoja sekä lasten ja eläkkeellä olevien kes siirtoita. Puolenpäivän aikana tarjotaan henkilökunnalle n. 2000 ateriala maksusta, joka vaihtelee palkan mukaan, vaikka ruoka on kaikille samanlaista. Ruokasalissa istuu jokainen, missä haluaa. Korkein hinta ateriala on 150 fr, johon sisältyy viini. Maksu kannetaan lippujen avulla niinkuin Wormsin pankin ruokailupaikassakin.

Banque de Francella on urheilukenttä, uima-altaita, ravintoloita, urheilu-, taide-, sakkija bridgekerhoja. On järjestetty taide- ja valokuvan yttelyj . Henkilökunnalla on julkaisu, Banque de France Magazine, jonka yksi numero minulle annettiin. Eräs Hansen oli Pariisiin perustanut ensimmäisen saunan, jonka M. Netter näytti tuntevan ainakin kuulopuheen mukaan.

B. N. C. I.

Ylläolevaa lyhennystä käytetään yleisesti Ranskan suuruudeltaan kolmannesta liikepankista, Banque Nationale pour le Commerce et l'Industriestä.

Olin kerran sanonut hra Falckille Wormsin pankissa, että halusin nähdä jonkin ranskalaisen suurpankin, mutta kun hän sanoi, ettei minulla tällaisessa ole mitään opittavaa, eikä järjestänyt minulle tilaisuutta sellaiseen, lausuin saman toivomuksen M. Raffageaulle käydessäni Banque de Francessa, ja hän oli heti valmis auttamaan. Sain Banque de Francesta vieläpä erään nuoren virkailijan oppaakseni B.N.C.I'n taloustieteellisen tutkimusosaston toimistoon asti, joka sijaitsi pienen siv. 57 jo mainitun kadun varrella, clearinglaitoksen vastapäätä, ja jossa minut esitettiin osaston esimiehelle Monsieur Germain-Martinille. Hänellä oli täällä aivan pieni toimisto, joka oli täynnä kaikenlaisia painotuotteita. Täältä lähdettiin katsomaan B.N.C.I'n pääkonttoria Boulevard Haussmannin ja Boulevard des Italiensin välillä v. 1931 valmistuneessa palatsissa, joka on uudenaikaisin Ranskan suurpankkien keskuskonttoreista.

B.N.C.I. perustettiin v. 1848 Mulhouseen, joka v:n 1871 rauhanteossa erotettiin Ranskasta, jolloin pankki järjestettiin uudelleen. Toinen uudestijärjestely suoritettiin v. 1932 ja nationalisointi 1.1.1948 lukien. Tällöin annettiin sen niinkuin muidenkin nationalisoitujen pankkien, myös Banque de Francen ent. osakkaille osakkeita vastaan ns. parts bénéficiaires, s.o. korvausobligaatioita ilman nimellisarvoa, joita valtio vuosittain lunastaa $1/50$ (B.N.C.I'n kpl.) 1254 frangilla. Yksityisomistus on siis kokonaisuudessaan eliminoitu eikä vain osittain niinkuin Belgian keskuspankin oliollaita. - Vrt. siv. 8.

B.N.C.I. oli vielä v. 1948 suuruudeltaan Ranskan neljäs liikepankki sen omaisuustaseen loppusumman ollessa 136 mrd fr. Kolmannella sijalla oli niinkään nationalisoitu Comptoir Natio-

nal d'Escompte de Paris, jonka tase päättyi 139 mrd frangiin. Mutta v. 1949 pääsi BNCI viimeksimainitun ohi sijoittuen kolmanneksi. V. 1950 BNCI'n omaisuustase päättyi 189 mrd frangiin. Se tuntuu eteenpäinpyrkivältä, hyvin hoideltulta yritykseltä, ja sen mainoksia näkyy kaikkialla rautatie- ja metroasemilla. Sen arvopaperiosastoa verten on rakenteilla uusi talo Pariisissa Barbèsin luona, ja La Conninais'n luona Normandian rannikolla on arvopaperien säilytyskeskus, jonka yhteydessä on pankin urheilukeskus.

En tiedä, miksi minulle tahdottiin näyttää juuri BNCI. Kenties se nauttii erikoisen hyvää mainetta, kenties suhteet Banque de Franceen ovat erikoisen läheiset. Se ei ole Suomen Pankin kirjeenvaihtaja. Pariisissahan meillä ei ole läheskään yhtä monta kirjeenvaihtajapankkia kuin Lontoossa tai New Yorkissa. BNCI'n merkitys ja osuus Ranskan pankkitoiminnassa on huomattava, niinkuin siv. 56 selviää.

BNCI'n päärakennuksen alakerrassa kävin M. Germain-Martinin kanssa katsomassa eri toimistoja. Erikoisesti jäi mieleen kultarahan vastaanotto, lukuisat pienet osastot pankin tyylikkäässä alakerrassa - uudessa rakennuksessa alkaa olla ahdasta. Suurenmoinen oli näköala pankin katolta. Edelleen näytettiin kauniit johtokunnan ja sihteerin huoneet sekä ennen kaikkea kirjanpito, joka sijaitsi ylimmässä kerroksessa ja jonka kahdessa laskukonehuoneessa oli toisessa n. 50, toisessa n. 40 naista. Toisessa huoneessa vietiin Powers-IBM-koneilla viennit korteille. Yhdellä koneella voitiin tehdä 20 000 vientiä päivässä ja miljoona vientiä kuukaudessa. Toisessa huoneessa tarkastettiin korttiviennit, ja jos esim. jokin shekki oli viety väärin, pysähtyi tarkastajan kone. Osastolla oli yhteensä 120 henkilöä, joista 38 sanottiin olevan tilinpito- ja saldonlaskutyössä sekä 4 mekanikko..

Osastolla näytettiin ja selitettiin koneiden toimintaa sekä vastattiin tekemiini kysymyksiin. M. Germain-Martin seurasi minua itse koko ajan. Vihdoin kävimme painatus-
töiden tai mainososastolla, josta sain erilaisia jul-
kaisuja, vastavalmistuneita matkustajashekkejä ym. ja jos-
sa toimistopäällikkö Sussfeld selitti hyvin tuntevansa
Suomen, sillä hän oli ollut täällä ranskalaisen tykistö-
osaston kanssa talvisodan aikana.

Monsieur Germain-Martin sanoi nationalisoinnin on-
nistuneen hyvin. Banque de Francen valvontaa oli laajen-
nettu Ranskan pankkeihin nähden, mutta BNCI'n hallinto
oli jäänyt muuttumattomaksi. Pankki oli jatkuvasti laa-
jentunut, sillä oli n. 900 konttoria Ranskassa, ja siihen
kuului tytäryrityksinä Ranskan ulkopuolella British and
French Bank, BNCI Afrique, Crédit Foncier de Madagascar,
Crédit d'Orient, Banque pour le Commerce International ja
Banco del Atlántico. Vakavana huolestumisen aiheena esi-
tettiin kuitenkin ranskalaisille tunnusomaisen säästötoi-
minnan vaikeutuminen lisääntyvän verotaakan johdosta,
mistä tietenkin vuorostaan seurasi yleinen pääomien niuk-
kaus.

S o c i é t é G é n é r a l e .

Kun halusin käydä vielä yllämainitussa suurpan-
kissa, järjesti Banque de Francen M. Raffageau minulle
tilaisuuden käydä keskustelemassa pankin apulaisjohta-
jan Charles Lafeuillen kanssa. Jouduin näinollen käymään
Société Générale'n pääkonttorin ulkomaanosastolla Bould.
Hausmannin N:ossa 29, vastapäätä Lafayetten tavarataloa
ja suuren oopperan koillispuolella, jossa samanlaiset
1800-luvun loppupuolelta olevat pankkirakennukset ylt-
ympäri ulottuvine parvekkeineen antavat leimansa ympäris-

tölle. Mutta Société G n ralella on samanlaisia tyypillisiä rakennuksia muuallakin: pitkin omaa katuja, Rue Edouard VII oopperan toisella puolella sekä Avenue Kl berin varrellla, jonka viimeainitun varrella s ilytet n arvopaperit.

Pankki oli alkanut toimintansa palvelemalla eräitä Pohjois-Ranskan meijeri-, kehr m - ja leipomoyrityksi . Se kuuluu "talletuspankkiryhm n" ja on toisella sijalla Ranskan pankkien joukossa Crédit Lyonnais'n jälkeen. Nationalisointi on tapahtunut niinkuin muidenkin suurpankkien suhteen osakkaiden kustannuksella, ja valtio on tullut ainoaksi osakkaaksi entisten osakkaiden saadessa korvausobligatioita, joiden arvo perustuu aikoinaan noteerattuihin pohjakursseihin huomioonottamatta pankin varoja, kiinteistöjä ym. Afrikassa jne.

Sen henkilökunnan lukum r  on lis antynyt v:sta 1939 ollen nyky n 15 000 Ranskassa ja Algeriassa. Kontto-reita on 600. Ulkomaanosastolla yksist n on 542 henkilö, valuutta-, remburssi-, kirjeenvaihto- ja kassaosastot mukaanluettuina. Osastolla 6 henkilö hoitaa valuutantarkkailuteht vi  ja valuuttakonttoriin lähetettäviä tilastollisia ilmoituksia. Ulkomaankaupan palvelu on hyvin järjestetty. Osasto oli juuri laatinut 64 sivua käsittävän oppaan viejille: "L'Exportation vers les pays étrangers", jonka johtaja Lefeuille antoi minulle.

Hiljakkoin oli perustettu konttori Kuubaan nimellä Banco Franco-Cubano, Habana, jota varten oli saatu k ytt   dollareita. Toiminta oli vilkastunut erikoisesti Afrikassa, samoin Lontoon ja New Yorkin konttorien osalta. V:sta 1948 alkaen on hallitus rajoittanut luotonantoa ja toisaalta pakottanut ostamaan valtionpapereita, joita pankilla nyt oli 30 mrd frangin arvosta.

V a l u u t t a k o n t t o r i .

Johtaja Raffageaun ystävällisellä välityksellä pääsin, vaikka Wormsin hra Falck oli vakuuttanut, ettei minua sinne päästetä sisään, vihdoin käymään valuuttakonttorissa, Office des Changessa, jonne minut tuli saattamaan Monsieur Yves Brunel Banque de Francesta laitoksen säännöstelymääräysvalmisteluosaston johtajan, Monsieur Gabénin luo. Viimemainittu antoi eräitä tietoja laitoksen toiminnasta, ja sain häneltä mm. uuden määräyskokoelman, joka koski tuonti- ja vientitoimitusten domisiliointia. Tätä teosta olin tutkinut ja suureksi osaksi jo jäljentänyt Wormsin valuuttaosastolla, jossa sitä pidettiin erittäin tärkeänä ja säilytettiin kassakappissa. - Valuuttakonttori on perustettu v. 1939, ja siinä työskentelee n. 800 henkilöä. Konttorin pääosa on Rue de la Tour-des-Dames'n 8 -12:ssa. Eräs osasto, ulkomailla olevien varojen tarkkailu kirjainpitoineen ja arkistoinen sijaitsee Rue de Clichyn 42:ssa. Laitos jakaantuu muilta osiltaan pääpiirteittäin seuraavasti käsiteltyjen asioiden mukaisesti:

<u>Yleinen toimisto</u>	<u>talousarvio, tutkimukset</u>	<u>kirjanpito</u>
Konttorit	Hallinto	
rahat	Julkaisut ja	
valuuttatiliotteet	yleinen arkisto	Takavarikot
	Talous ja posti	verot
		clearingtilit
		vekselit
	1. <u>Lisenssit</u>	
	Tutkimukset	
	Useita maita koskevat asiat	
Sveitsi, Portugali,	Egypti, punta-alue,	Albania, Itävalta,
Tanger	Saksa ym.	Bulgaria, Skandinaavia,
Dollarialueet, Et. Amerikka,		Espanja, Suomi,
Hollanti, Kiina,		Italia, Islanti, Viro,
Japani, Iran, Syria, ym.		Puola, SNTL ym.
	2. <u>Valuutta erikoistarkoituksiin.</u>	
Merenkulku	esim. terveydenhoitoa varten,	Posti ym. liikenne
	patenttimaksut	Matkatoimistot
	3. <u>Tuontisuunnittelu</u>	
	Kauppasopimukset	
	4. <u>Vienti, erik. tuontiehdot.</u>	
<u>Ulkomaankaupan valvonta:</u>	tullikysymykset, myönnetyn valuutan	
	käyttöä, vientivaluutan luovutus, tilasto.	

Laitoksen haarakonttorit lähettävät lisenssianomukset pääkonttoriin, mutta tullikäsittelyssä riittää useissa tapauksissa pankin antama todistus.

Pankin edun mukaista on saada mahdollisimman paljon kauppajasi domisilioituksi omaan pankkiin, ja täten on tarkkailu pankkien myötävaikutuksella saatu uudelle pohjalle. Pankit ilmoittavat kuukausittain valuuttakauppansa, EFAC-tileistä vuosittain tilisaldot, ja järjestely toimii hyvin.

Alussa laitosta hoiti Banque de France, joka vieläkin laatii sopimukset ulkomaiden kanssa.

Westminster Foreign Bank Ltd.

Westminster Bankin Lontoon pääkonttorin eräs vanha virkamies, jonka kanssa olen Englannin matkani jälkeen ollut kirjeenvaihdossa, oli ilmoittanut pankkinsa Pariisiin konttoriin jo v. 1949 tapaamalleni Monsieur Le Grandille aikomuksestani käydä tässä konttorissa, ja näinollen kävin viimeainituksessa, joka sijaitsee Place Vendôme varrella. Se on englantilaisen suurpankin alaosasto, Auxiliary, ilman itsenäistä johtokuntaa ja omia osakkeita ollen Ranskan lain mukaan ulkomainen yhtiö, mikä ei ollut tavallista Ranskassa. Samanlaisia ulkomaisia pankkeja vaikka itsenäisiä ovat Pariisiin englantilaiset pankit: Barclays Bank (France) Ltd, Lloyds and National Provincial Foreign Bank Ltd, viimeainittu näiden kahden pankin, Lloydsin ja National Provincialin yhteinen edustus Pariisissa. Englannin neljännellä suurpankilla, Midland Bankilahan ei ole ulkomaisia konttoreita. Westminster Bankin konttori oli perustettu v. 1917 etupäässä Lontoon pääkonttorin kanssa hoidettavia asioita varten, ja sen toimiala on vieläkin etupäässä kytkeytynyt punta-alueeseen. Sen talle-

tukset nousivat nyt 2 mrd frangiin. Säännöstelyn takia on täytynyt lisätä henkilökuntaa n. 10% niinkuin muidenkin pankkien. Henkilökunta oli ennen sotaa 250 ja nykyisin 400 henkilöä, ranskalaisia ja englantilaisia.

Valuuttakonttorilla ei pitäisi olla syytä kieltää puntamaksujen siirtoa, ja eräitä rembursseja on hoidettu myös Suomen kanssa, mutta pankki ei halua kilpailla ranskalaisten pankkien kanssa, jotka ovat yhteistoiminnassa Lontoon pääkonttorin kanssa.

Tiedetään yleisesti pankkipiireissä, että esim. Worms & Cie hoitaa Skandinaavian asioita erikoisalanaan, mutta muuten ei aina ole selvä, mistä kulloinkin voi löytää sopivan pankin määrättyä asiaa varten.

Termiinkauppoja ei yleisö näy erikoisen paljon harrastavan vaan ottaa rembursseja avatessaan yleensä kurssitappiovastuun.

Valuutansäännöstelyn määrämien tarkkailutehtävien siirtyessä pankkien hoidettaviksi oli tämä lisännyt eräiden pankkien asiakaspiiriä, jos ko. pankki oli erikoistunut näitä tehtäviä hoitamaan, ja Westminster Foreign Bankin kohdalta oli tapahtunut huomattava asiakaspiirin kvalitatiivinen parannus.

Sain myös nähdä pankin kuusikerroksisen rakennuksen, joka oli valmistunut v. 1938 uudenaikaiseen kuntoonsa tilavine kerhohuoneistoineen, ruokasaleineen ja kattoparvekkeineen ym. vaikka aiyan kapea julkisivu Place Vendômen kulmassa on historiallinen ja samaa juhlallista Ludvig XIV:n ajan tyyliä kuin muut aukion varrella olevat rakennukset.

Samassa talossa asui kerran kuuluisa valtio- ja pankkimies Law.

Kansainvälinen jälleenrakennuspankki.

Helsingissä olin v. 1949 joutunut tapaamaan yllämainittun pankin herrat Aldewereldin ja Tchihatchevin, joka viime mainittu sittemmin oli toiminut pankin Pariisin konttorissa. Nyt hän oli kuitenkin Washingtonissa, mutta minua pyydettiin^{x)} kuitenkin pankkiin, jossa tapasin mm. Mr. Dudleyn. Hän kertoi pankista ja erikoisesti sen Pariisin osastosta sekä antoi minulle eräitä pankin julkaisuja. Jälleenrakennusvaihe oli jo ohi, ja jällellä on pankin toinen tehtävä: jäsenmaiden taloudellinen kehittäminen. Matkalla Iraniin oli 13-14 edustajaa, heidän joukossaan ruotsalaisia. Pariisin konttorissa toimi Mr. Hill pankin puheenjohtajan Blackin edustajana. Sen toisen ranskalaisen 50 milj. dollarin 3% lainan obligaatioiden saanti Pariisin pörssiin oli juuri toteutumassa. Pankki oli oikeutettu lainaamaan käteisellä maksetun pääoman nelinkertaisen määrän rahamarkkinoilta. Obligaatiot olivat saaneet hyvän vastaanoton Amerikassa, ja Pariisin pörssin lisäksi olivat Englanti, Hollanti ja Sveitsi ostaneet niitä. Kaikkama mahdollista kannatusta tarvitaan tässä niinkuin pankin toiminnalle yleensäkin. Jäsenpankkien vekseleitä on myös myyty, mm. Suomen Pankin antamia. - Ranskan Crédit National hoiti 250 milj. dollarin lainaa, jonka avulla kaksi terästehdasta oli juuri valmistunut, samoin oli tammikuusta alkaen toiminnassa kylmävalssilaitos. Ranskassa hintojen nousu oli kuitenkin vakava ilmiö ja maan dollarivajaus oli 419 milj.dollaria, mutta Euroopan maiden kanssa osoitti maan maksutase huomattavaa ylijäämää, vaikka kehitys näytti tässä suhteessa tasoittumisen merkkejä. Pariisin konttori toimii Croyn prinssin ent.palatsissa Rue de Lillen varrella.

---

^{x)} häntä tiedustellessani.

S v e i t s i .

Edellä selostetun Ranskan matkani toteutuessa olin alun perin ajatellut liittää siihen myös käynnin Sveitsissä ennen paluutani kotimaahan. Halusin Zürichissä tavata valuuttantarkkailu- ja maksusopimusksymyksiä käsittelevän julkaisun, FOREX Service'n toimittajan tri Glettigin, jonka kanssa olin ollut monta vuotta kirjeenvaihdossa lehden avustajana. FOREX on lyh. FOReign EXchange = valuutta.

Tri Glettigille antoi paljon työtä vastaperustettu lehti EP Service, johon oli tarkoitus koota Euroopan tavara- ja maksuliikenteen helpottamista tarkoittavia määräyksiä. Euroopan maksuliiton puitteissa oli sovittu siitä, että 75% jäsenvaltioiden tuonnista vapautetaan. Valuutansääntöstelyn alalla oli monessa maassa viime aikoina päästy toteuttamaan melkoisia helpotuksia, ja tähän liittyvät kysymykset olivat tulleet kenties entistä ajankohtaisemmiksi.

Sveitsissä oli ulkomaanseteleiden käsittely aivan vapaata, joten matkavaluuttojen ostaminen jatkuvaa matkaa varten kävi hyvin päinsä. Schweizerische Kreditanstaltissa vaihdoin näin ollen mukanani tuomiani Ranskan frangeja, joiden kurssi oli noussut kevään kuluessa ollen 1.12, s.o. mk 59.36 Suomen Pankin kurssin mukaan. Kannatti vaikkapa ostaa Ruotsin kruunuja, jotka maksoivat 72 Rappenia, s.o. mk 38.16, puhumattakaan Suomen markoista, joiden kurssi ^{x)} kyllä myös oli nousemassa. Maksoin 100 liirasta 66,5 Rappenia eli 100 Ranskan frangia 168 liirasta, mikä ei ollut aivan epäedullista huomioonottaen, että Ranskan frangin kurssi vaihteli Italiassa ollen pankissa 174 tai 172 ja matkatoimistoissa 170, jopa Venetsiassa 150. Mutta Sveitsissä annettiin pankista vanhoja isokokoisia ja erittäin epämukavia seteleitä, kun siellä ei ollut uusia 1 000 liiran seteleitä, jotka

^x 31.12.51 oli setelien myyntikurssi mk 100 1,15, Rfr 100 1,01, ja 100 liiraa -.645.

olivat suurimmat sallitut setelit Italiaan saapuessa.

Sveitsissä, jossa oli totuttu melkoiseen vapauteen valuutan käsittelyssä, oli käynyt välttämättömäksi turvata tärkeiden raaka-aineiden varastointi, ja niinpä liittoneuvosto sittemmin, kesäkuussa, määräsi vientilissenssipakon sovellettavaksi erinäisissä tapauksissa. Samoin perustein oli jo joulukuussa 1950 määrätty, että tuontitavaraa varten valuuttaa myönnettäessä oli vaadittava ostajalta sitoumus, että hän heti tuo tavaran maahan eikä jälleen vie sitä maasta. Muillakin annetuilla määräyksillä oli ollut tarkoituksena valvonnan tehostaminen.

Maan kauppataase osoitti 625 miljoonan Sfr vajauksen, ja vientihintaindeksin mukaan oli vientitavaroiden keskimääräinen arvo laskenut 7% v:sta 1948 ja 4% v:sta 1949.

Mielenkiintoinen, vielä avoin oli kysymys saksalaisista saatavista, jotta liittoutuneet länsivallat vaativat Sveitsiltä tämän kieltäessä kuitenkin yleisten oikeusperiaatteiden nojalla näiden oikeuden niihin, koska omistajien suostumusta ei ollut saatu luovutukseen. Nyttämmin lienee neuvoteltu 30 - 35 % luovuttamisesta asian selvittämiseksi. X)

Selvitystiliasioita käsittelee liittoelin Schweizerische Verrechnungsstelle hoitaen esim. ottoja ja panoja. Sen rinnalla on kassanhoitajana Schweizerische Nationalbank, perustettu v. 1907 v.1905 annetun lain mukaisesti tarkoituksella ylläpitää Sveitsin rahan arvon, johtaa rahapolitiikkaa sekä turvata joustavan rahan kiertokulku. Pankki-clearing käy sen kautta. Pankki myöntää vain lyhytaikaista luottoa eikä kiinnityslainoja. Se ei ota talletuksia yleisöltä eikä maksa korkoa creditsaldoista.

X) Sfr 10 000 pienempi omaisuus vapautettaisiin kokonaisuudessaan.

Liitto ei vastaa keskuspankin tai sen varojen hoidosta, vaan pankki on erikoislain perusteella toimiva osakeyhtiö, jonka osakkaista on määrätty, että heidän tulee olla Sveitsin kansalaisia tai toiminimiä. Osakkeista on 46% yksityisomistuksessa, 38 % kantonien ja 16% kantonipankkien omistamia.

Sveitsin onnelliselle asemalle kuvaavaa on, että keskuspankin kultavarat, 5,98 mrd Sfr. ovat pankin tilaan sisältyvä suurin erä tilan loppusumman ollessa 6 658 miljoonaa Sfr v:n 1950 lopussa. Seteleitä oli tällöin vähemmän kuin kultakannan arvosta eli 4,66 mrd. Toisena suuruusjärjestyksessä olivat avistatilit, "Girokunden", 1 mrd Sfr. Tällaista likviditettää tuskin on muualla maailmassa olemassa. Valtio ei ole käyttänyt keskuspankkia ollenkaan luotonantajana. Sen obligaatioita, 31,5 miljoonaa Sfr. oli ostettu vapaassa kaupassa, ja sillä oli päinvastoin käyttövaroja pankin passiivipuolella 485 miljoonaa Sfr.

Tri Glettig järjesti minulle käynnin Schweizerische Nationalbankissa, jossa tapasin pankin taloustieteellisen ja tilasto-osaston johtajan, tri Ackermannin. Keskustelu koski vain yleisiä asioita, ja johtaja Ackermann viittasi pankin vastailmestyneeseen vuosikirjaan, johon sisältyi koko joukko haluamiani tietoja Sveitsin keskuspankista.

Likviditeettimääräysten mukaan pitää pankeilla olla "greifbare Mittel", jotka vastaavat 3,78 % niiden lyhytaikaisista sitoumuksista, mutta todellisuudessa niillä oli lähes 5 kertaa enemmän ko. varoja, 18,46 % eli vaaditun 303 miljoonan Sfr:n asemesta 1 502 milj. v:n 1949 lopussa.

Esim. Basler Kantonalbank jakoi juuri Sveitsissä ollessani täyttäessään 50 vuotta osan voittovaroistaan valtiolle ja osan Baselin kantonille osaksi tieteen ja taiteen harjoittajain hyväksi, jotka viimeainitut täten saivat 300 000 Sfr.

I t a l i a .

Kevät oli Italiassakin myöhäinen, Välimerellä oli usvaa, ja Roomassa ei ollut miesmuistiin ollut pitempää sadekautta eikä Venetsian Lidossa ollut läheskään niin paljon vieraita hiekkarannalla ja kävelypaikoissa kuin vuodenaika edellytti. Kansaa saapui läheltä ja kaukaa parlamenttivaikeisiin Kolumbuksen syntymän 500-vuotismuistoa viettävään Genovaan. Tämä kaupunki oli ensimmäinen pysähdyspaikka matkallani Italiassa. Sota oli hävittänyt sotasatamakaupungin laivalaiturit ja niiden ympäristön, mutta vuorten rinteitä kiipeilevissä kujissa oli elämää samanlaista kuin monta sataa vuotta sitten. Tänne ei moni muukalainen eksynyt eivätkä Rivieran matkat yleensä kulkeneet tämän kautta. Järjestystä tällaisissa paikoissa oli varmaan vaikea ylläpitää, eikä saattanut kovin paljon ihmetellä sitä, että oli liikkeellä sotilaita panssarivaunuineen.

Mutta vanhojen kaupunginosien lisäksi on Genovassa niinkuin kaikkialla Italiassa sodassa hävinneen hyvinvoinnin muistoina suuria asuintaloja, joista työläiset ovat halvalla saaneet oman asunnon ja jokapäiväiselle elämälleen ihmisarvoisen ympäristön.

Italian valtionrautatiet olivat myöhästyneet aikataulujensa julkaisemisessa, ja missään ei ollut matkan varrella vielä voitu ilmoittaa tarkkoja tietoja junien kulusta. Kun Riviera di Levanten kallioista rannikkoa pitkin kuljettuamme Pisassa ilmoitettiin, että rautatieonnettomuus oli katkaisu yhteyden Roomaan, lähtee juna tekemään Toskanan kukkivia kukkuloita kiertäen pitkän mutkan Firentsen kautta, joka sodassa pahoin kärsinyt kaupunki oli vasta myöhemmin matkiohjelmassa. - Ja sitten tarjoutuu tilaisuus kuuden päivän aikana yrittää eläytyä ikuisen kaupungin tunnelmiin. Painuu eri-

koisesti mieleen katukuva, johon kuuluu muinaisuutta edustavan raunion ohella iltaisin aistikkaasti valaistu suihkulähde ja taustana jokin marmoripalatsi, jommainen on keskeinen aivan uusi suurisuuntainen Termini-asema, mutta tuskin voi meikäläisessä herättää muuta kuin ihmettelyä Vatikaanin aarrekoelma tai paavin siunauksen saamaan saapuneiden paljous tai kirkon osuus vaalikamppailussa. Arvoitukseksi jää myös, kuinka pian sodan jälkeen, josta niin suuri osa Euroopasta ei ole vielä päässyt toipumaan ja joka Italian kohdalta alkoi jo Abessinian sodalla, olot näyttävät vakaantuneen. Uuden valtion luoja, 70-vuotias de Gasperi katsoo sopivaksi antaa reaktiokoneiden jyristä monituhattapäisen katuja täyttävän yleisön yläpuolella tasavallan viisivuotispäivänä 2.6.51. Osaksi on tietenkin viimeainitun paraatinumeron tarkoituksena tähdentää valtion johdon järkähtämättömyyttä vielä ratkaisemattomien kysymysten edessä: liika-asutus, maastamuuttokielto, työttömyys, alhainen elintaso ja maan asema maailmanpolitiikassa. Autonomiata nauttivan Sisilian parlamenttivaalien tulokset kuvastavat myös maailman yleisen kahtiajaon huolestuttavan luonteen, josta osaltaan kovaääniset ja historiallisiin muistomerkkeihin kiinnitetyt vaalijulistukset tietävät kertoa.

Liiran vakauttaminen on näissä olosuhteissa kieltämättä suuri saavutus. Sveitsiläisestä hotellistamme Pincion rinteellä lähdän aamulla Kvirinaalin katutunnelin kautta, jossa muun liikenteen melu hukkuu vespojen ja lambrettojen rätiinään, Via Nazionalelle, ja sen varrella olevien palatsien joukosta, joiden taustana kohoaa Viktor-Emanuelin muistomerkki, erottuu heti keskuspankin, Banca d'Italian kaunis rakennus edustalla olevine palmuineen. Tutkimusosaston esimies, tohtori Paolo Baffi kertoo minulle pankistaan. - Se perustettiin v. 1893 liittämällä kuningaskunnan kansallispankkiin, Banca Nazionaleen, Toskanan kansallispankki ja Toskanan luottopankki. Tästä yksityisestä pankkiosakeyhtiöstä muodostettiin

v. 1936 julkisoikeudellinen laitos, istituto di diritto pubblico, jonka omistukseen osallistuvat 77 säästöpankia 59,3%:lla, julkisoikeudelliset luottolaitokset ja tärkeimmät pankit, yhteensä 11, 25,2 %:lla, yksi eläkekassa 5%:lla ja 9 vakuutuslaitosta 10,5%:lla. Hallintoelimet ovat näiden osakkaiden yleiskokous, hallintoneuvosto ja sen muodostama valiokunta sekä kolme pääjohtajaa: governatore, direttore generale ja vice-direttore generale, jotka hallintoneuvosto nimittää. Hallintoneuvostoon kuuluvat ensinmainitun johtajan lisäksi 12 haarakonttorin paikallisten osakaskokousten valitsevat edustajat, consiglieri.

Pankin ent. osakkaille maksettavasta korvauksesta v. 1936 luovutetuista osakkeista oli enää vain vajaa kymmenesosa suorittamatta. - Pankin henkilökunta oli 6278 v:n 1950 lopussa eli 150 vähemmän kuin v. 1949. Siirtomaissa olevat pankin konttorit olivat sodan aikana joutuneet lopettamaan toimintansa miehitysviranomaisten määräyksestä, mutta Somalimaassa oli v. 1950 jälleen avattu vanha konttori sekä 5 vaihtokassaa, ja siellä oli myös laskettu liikkeeseen uusi raha, somalo.

Pankin toiminnan alkuaikoina lisääntyivät metallireservit 383 milj. liirasta v. 1894 1 129,8 miljoonaan v. 1908, mikä setelistön katteena edusti vastaavasti 43,39 ja 77,46 %. Vasta v:sta 1926 pankilla oli yksinoikeus setelinantiin, mikä oli kyllä ollut jo aikoinaan Cavourin ajatus. Metallijä ja valuuttakate määrättiin tällöin 40 %:ksi, mutta v:sta 1928 v:een 1935 se aleni 55,81 %:sta 19,52 %:iin eli 11 071 miljoonasta 3 395 miljoonaan liiraan, ja v. 1936 alennettiin kultapariteetti 41 %:lla. V:sta 1935 alkaen oli tuonti säännöstelty. Kaikesta huolimatta laski kateprosentti jatkuvasti ollen 3,13 v 1942 ja jääden mitättömäksi toisaalta sitoumusten jatkuvan lisääntymisen ja toisaalta sen takia, että saksalaiset v. 1944 veivät 71 098 kg italialais-

ta kultaa Berliiniin.

Maaliskuussa 1945 oli pankin kalusto voitu palauttaa Roomaan evakuoimispaikastaan Aquilasta, mutta maa oli kärsinyt vakavasti sodan aikana. Laskettiin välttämättömien jälleenrakennuskustannusten nousevan 3 000 mrd liiraan v. 1946. Pariisin rauhanteossa 10.2.1946 määrättiin Italian maksettavaksi 360 milj. dollarin sotakorvaukset, jotka tuskin vastaavat Suomen maksettavaksi v:n 1938 dollareissa määrättyä tai edes v. 1948 alennettua kokonaismäärää, mutta voitajavaltiot laskivatkin saatavansa 40 - 50 kertaa suuremmiksi Italian kohdalta. Suoritus oli myös tapahtuva tavarantoimitusten muodossa.

Inflaation jatkuessa määrättiin 22.8.1947 annetulla lailla, että pankkien oli sijoitettava 20% talletusvaroit- taan, mikäli nämä ylittivät pääoman ynnä reservien 10-ker- taisen määrän, keskuspankkiin tai valtionrahastoon tai val- tion obligaatioihin ja samoin 40% siitä määrästä, jolla ko. varat sittemmin lisääntyivät, kuitenkin yhteensä enin- tään 25% näistä varoista. Tästä ym. samanaikaisista toimen- piteistä sekä parantuneesta huoltotilanteesta johtui, että inflaatio saatiin pysähdytetyksi, kunnes Korean tapahtumat olivat taas saattaneet liiran arvon uhanalaiseksi.

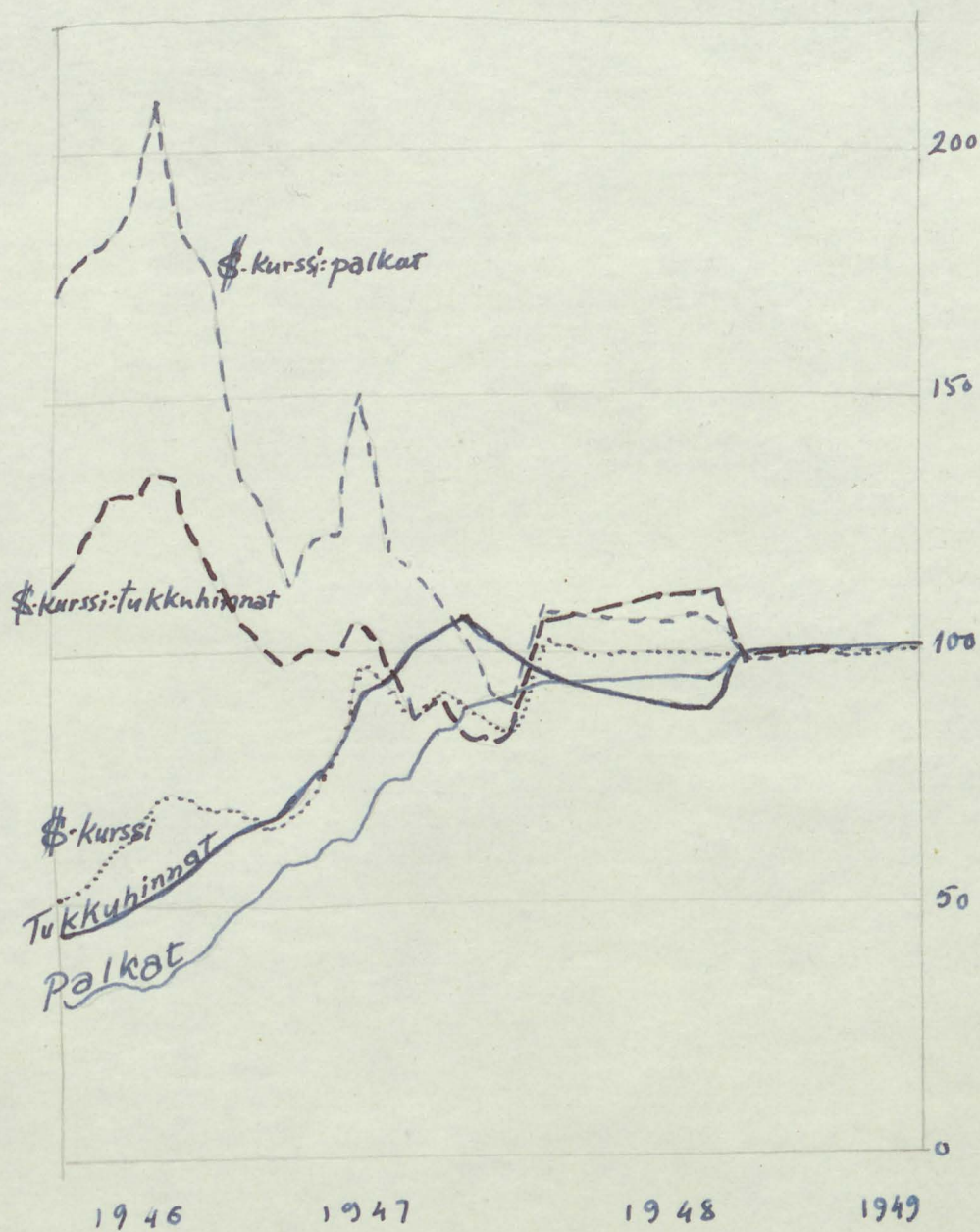
Banca d'Italiaan kertyi täten v. 1947 83 mrd liiraa sulkutileille, joiden kokonaismäärä v:n 1948 lopussa oli 160,7 mrd ja v:n 1950 lopussa 252 mrd liiraa. Jo v. 1947 oli- vat ko. sulkutilivarat ja obligaatiot ylittäneet määrätyn mi- nimin. Ne nousivat 30.9.1947 115,4 mrd liiraan. Minimi oli määrätty 112,2 mrd liiraksi. V:n 1947 lopussa se oli lasket- tu 133,6 mrd liiraksi, mutta tällöin tuli ylijäämää 44 mrd:

obligaatioita	L	37,8	mrđ
Banca d'It. & valtionkassassa		<u>139,8</u>	"

L 177,6 mrđ.

Liiran vakauttaminen.

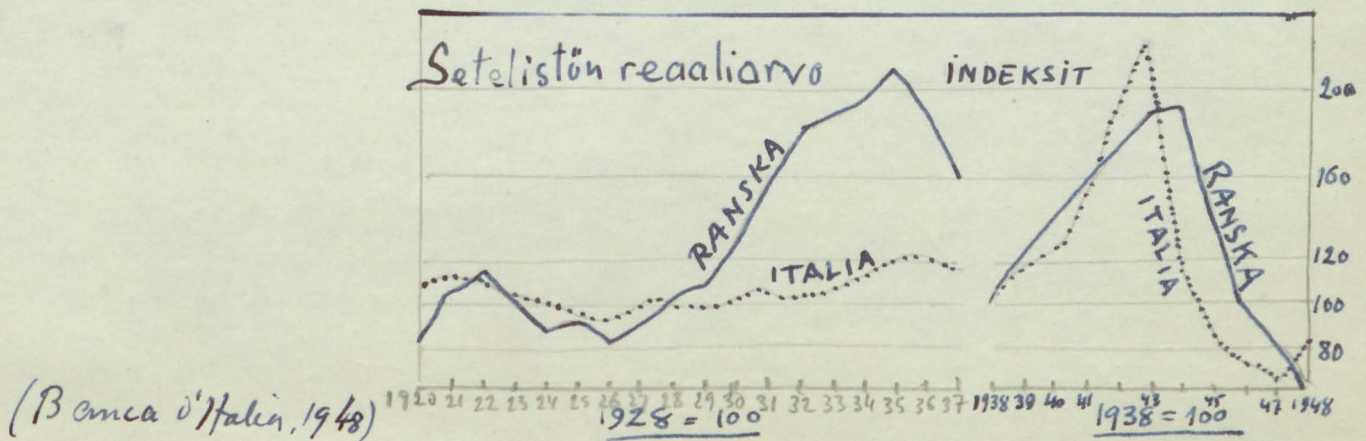
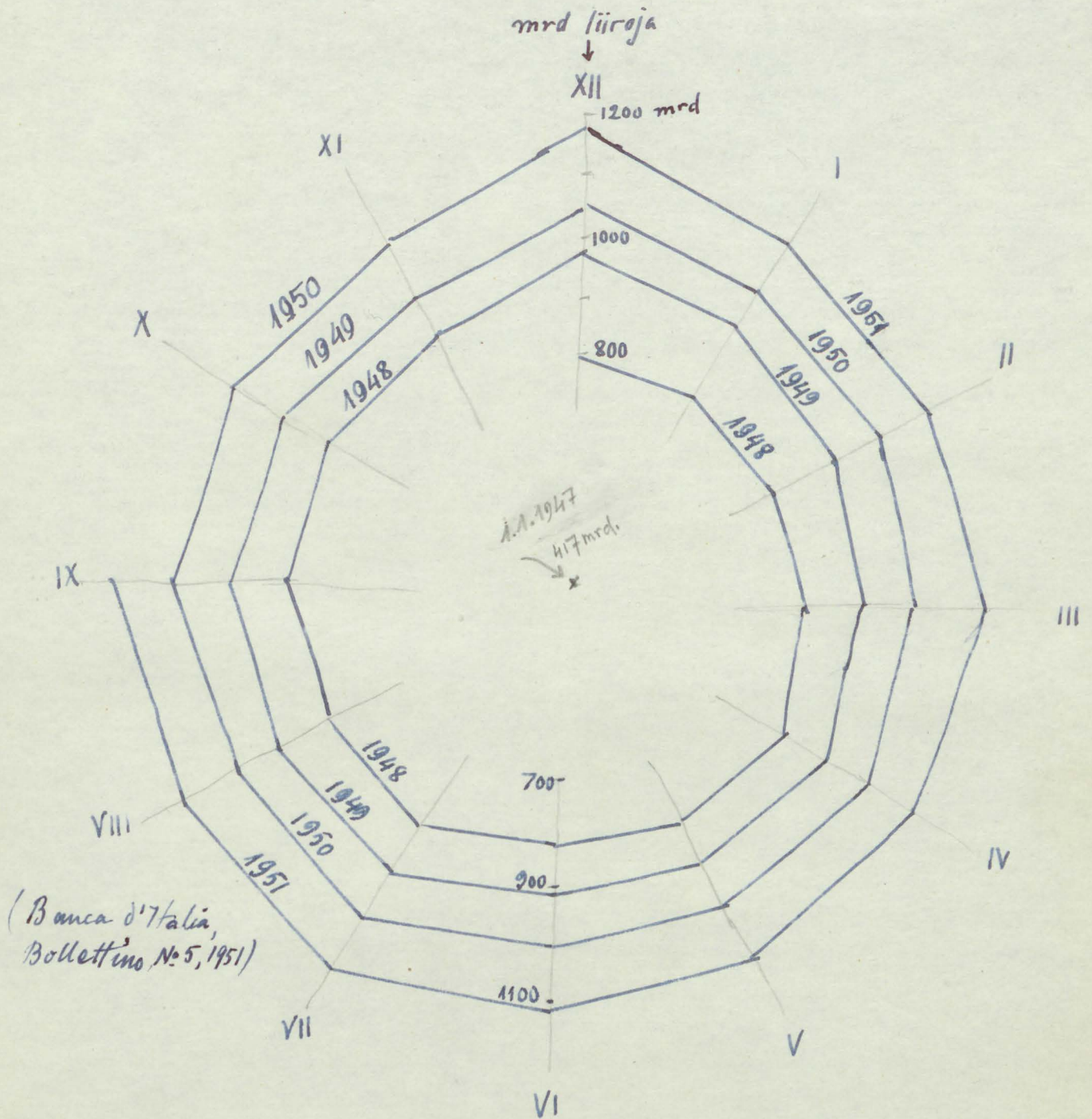

Indeksit - Elokuu 1948 = 100.

Hintojen, palkkojen ja dollarikurssin kehitys ilmaistuna liiroissa sekä liiran tavara- ja palkka-arvona. (Banca d'Italia vuosikert. 1948).

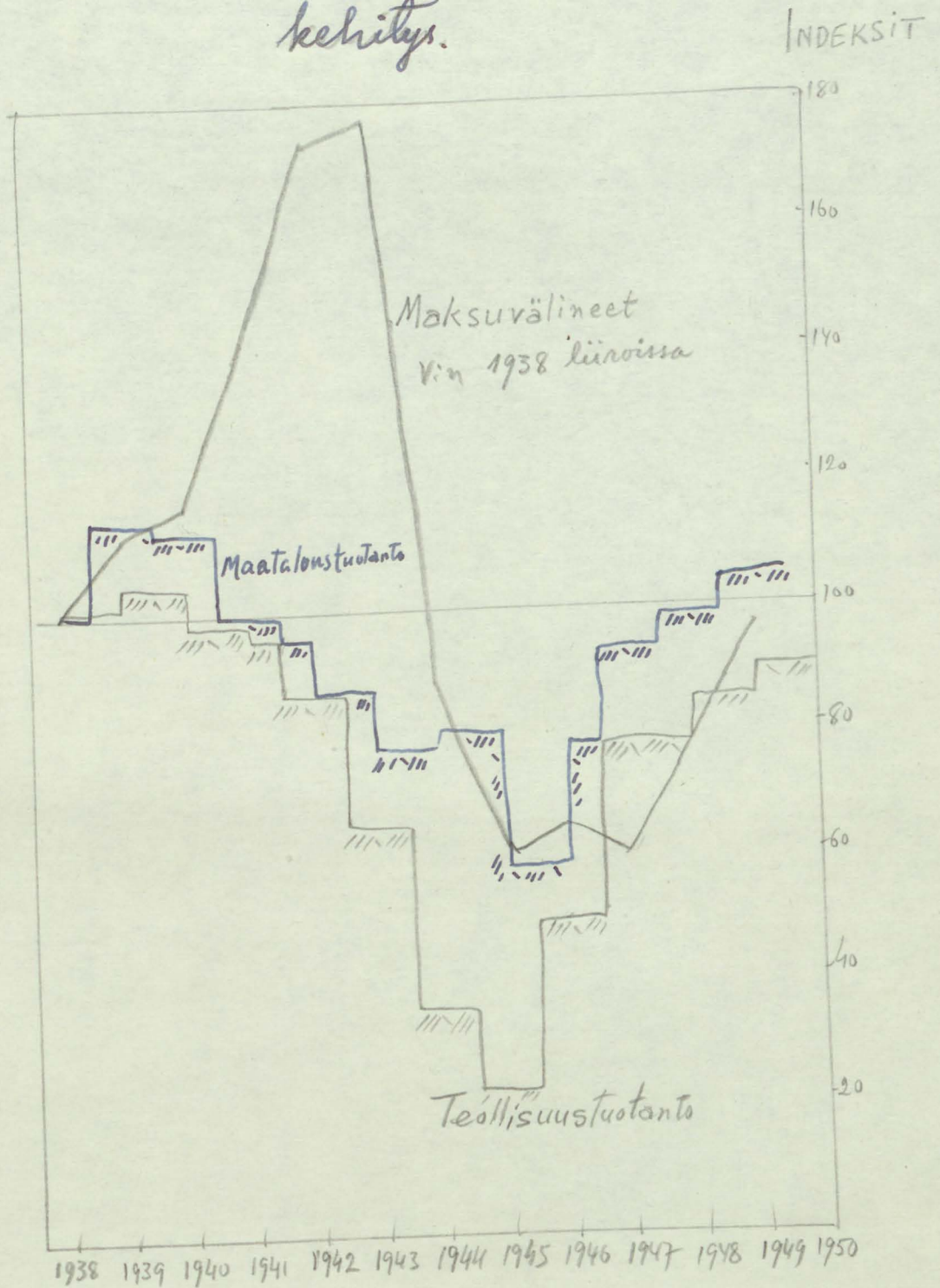

Italian setelistön kehitys.

Italian maksuvälineiden ja tuotantovolyymin kehitys.

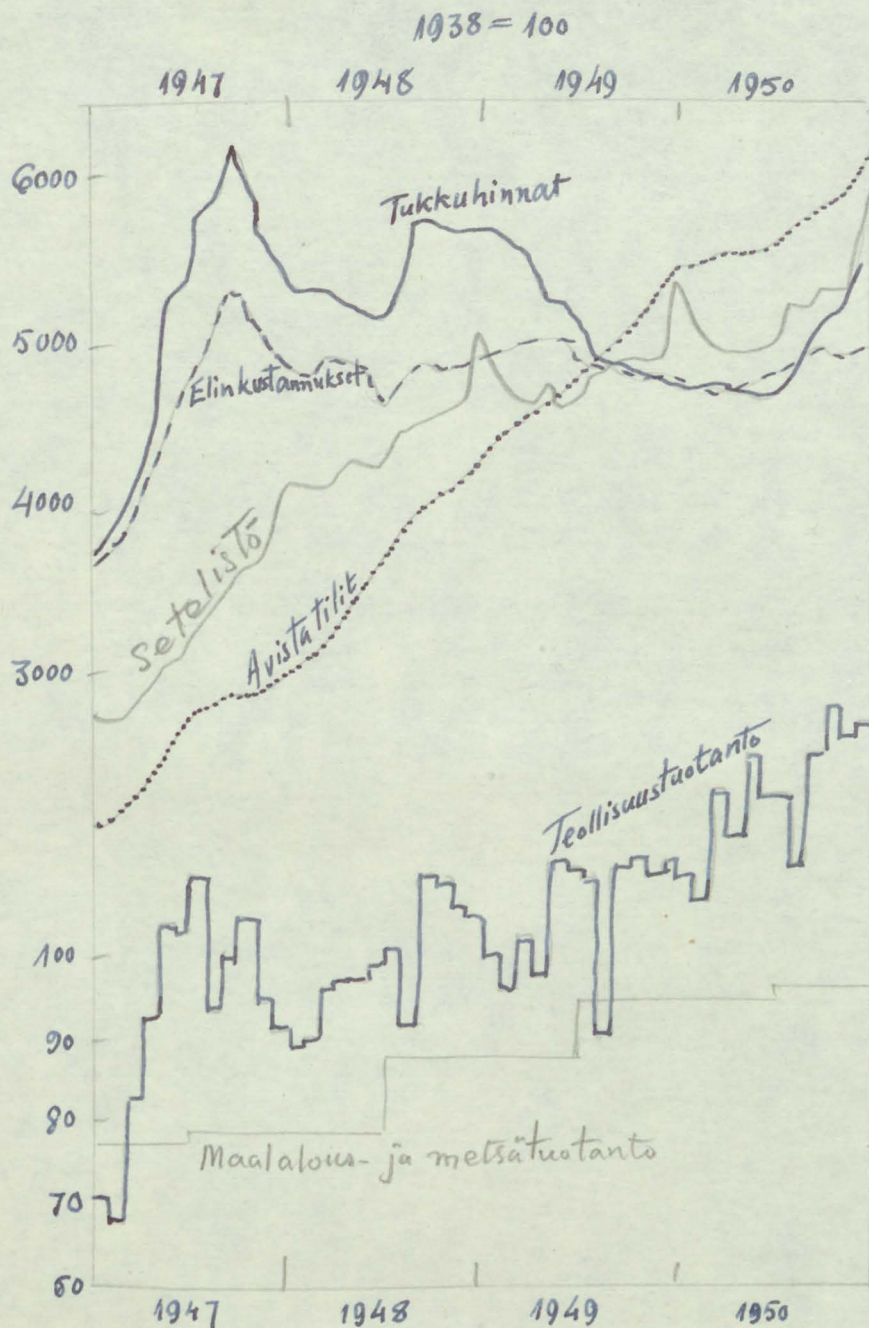

Banca
d'Italia
v. kert.
1949 -

Tuotannon, hintojen ja maksuvälineiden
indeksit

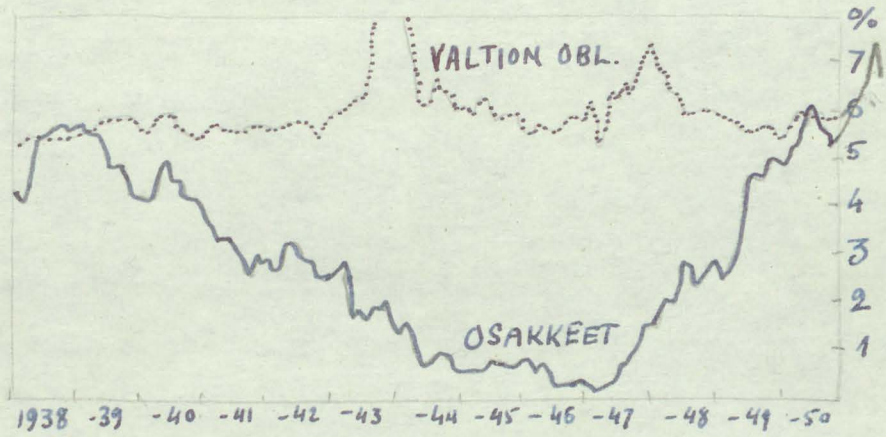
Italiassa 1947-1950.

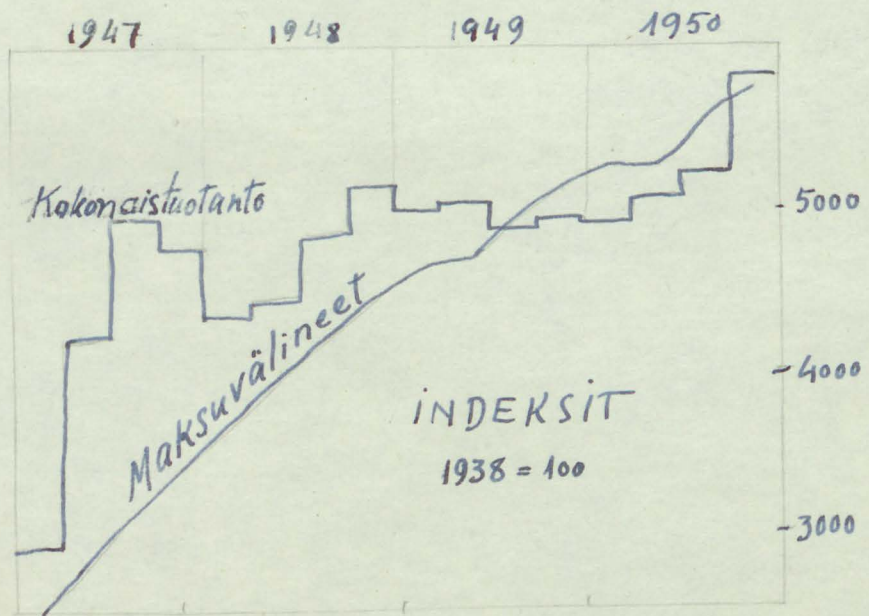
Banca d'Italian vuosikert.
1950.

Ital. arvopapereiden tuottavuus.

Maksuvälineet ja tuotannon arvo liiroissa.

Liiran vakauttamisen yhteydessä
tapahtunut talletusvarojen siirto

mrđ liiroja

	1 9 4 7		1948	1950
	syysk.	j o u l u k u u s s a		
Talletukset	946,6	1 013,9	1 520,3	2 234,9
josta vakauttamis- määräysten alaisis- sa pankeissa	763,2	810,6	1 195,6	?
Pankkien talletukset Banca d'Italiassa	22,7	33,3	23,4	21,5
- avista				
- sulkutilillä, kät. sekä obl.	66,2 obl. ?	182,8 obl. ?	274,0	418,2
talletukset valtion- rahastossa	0,0			
- vapaat 2,50 %	0,01	0,01	-	-
- " 3 %	31,2	31,1	14,9	9,1
- sulkutilit	10,6	1,5	1,8	-
Pankkien vapaa marginaali - %	7,7	13,1	7,5	6,4

Valtion lainat Banca d'Italialta, vuoden 1950 lopussa 781,1 mrđ liiraa, ovat vähentyneet vuoden aikana 113,2 mrđ liiralla osaksi ulkomaisen avun ansiosta, osaksi myös siitä syystä, että yksityispankit sitoivat likviditeettiylijäämänsä suuremmassa määrin valtion obligaatioihin kuin v. 1949.

Keskuspankin tilinpäätöksessä esiintyivät aktiivi- ja passiivipuolella yhtä suuret erät, tilinpäätöksen suurimmat, 2,156,5 mrđ liiraa kuvastaen, paljonko yhteensä oli talletettu pankkiin tällaisia ym - ? - arvopapereita. - Yksityiselle sektorille oli pankki lainannut 286 mrđ liiraa eli 50 mrđ enemmän kuin 31.12.1949.

Avista ja aikataalletusten lisäyksestä eri maissa on

Banca d'Italian vuosikertomuksessa seuraavat tiedot:

v. 1950

Italiassa	14,7	%
USA:ssa	6,1	%
Ranskassa	6,1	%
Ruotsissa	6,4	%
Belgiassa	0,6	%

Maataloustuotannon arvo oli v. 1938 Italiassa ollut 33,4 mrd; v. 1946 se oli 25 mrd samanarvoisissa liiroissa, ja 1050 mrd inflaatioliiroissa; v. 1950 volyyymi-indeksi oli 96,2, 1938 = 100, teollisuustuotannon indeksin ollessa 119 oltuaan v. 1949 105. Tukkuhintaindeksi oli v:n 1948 lopussa 3 677, v:n 1950 lopussa 5 424 ja helmikuussa 1951 5 757. V. 1950 palkkaindeksi oli 5 825, setelistön 5 424, osakeindeksi 1 528,2. Valtion obligaatioita oli tällöin liikkeessä 724 mrd edestä; niitä laskettiin liikkeeseen sanottuna vuotena 8,3, v. 1949 9,6 mrd, 1948 8,8 mrd, 1947 6,9 mrd ja v. 1946 oli jälleenrakennuslaina tuottanut 231 mrd. Valtion obligaatioiden keskipurssi oli v:n 1951 lokakuussa 91,83, keskipurssi oli 6,00 %, aikatalletuskorko oli enintään 4 %, luottokorko 7 - 10%. Ennen sotaa oli tehty sopimus pankkien kesken sovellettavasta korosta, mutta inflaatio ja lisääntyvä luoton tarve olivat tehneet sopimuksen määräykset tehottomiksi, niin että todellisuudessa vallitsi taas kilpailu talletuksista, mikä ei kuitenkaan ollut saanut viranomaisten hyväksymistä, mutta ei ollut liioin vielä haluttu puuttua asiaan.

Valtion taloudessa oli v. 1945/46 373 mrd vaje, tulot olivat vain 128 mrd, menot 501 mrd. Miehitysmenot mukaanluettuina oli vaje 397 mrd. Vaje pieneni seuraavien vuosien kuluessa ollen 1950/51 arviolta 271 mrd tulojen noustessa nyt 1 923 mrd liiraan, josta Amerikan apua 191 mrd, välittömät verot laskettiin 48 ja välilliset 134 mrd:ksi, monopolitulot 40 mrd liiraksi. Maan maksutaseen vaje oli v. 1950 50 mrd, ja kansantulo 8 028 mrd. Syyskuussa 1951 olivat talletukset 3 282 mrd shekkitilit mukaanluettuina. Ne olivat tällöin

Lisäksi v.1950 konvertoitiin lyhytaikaista valtionvelkaa 9 vuoden 5%:n palkinto-obligaatioilla, joilla valtionkassaan saatiin L 223 mrd. V:n 1951 alussa nousi samanlainen laina L 116 mrd:iin, netto 68 mrd. Vuotuiset palkinnot vastasivat 0,5 %.

lisääntyneet v. 1948 55%, 1949 36 %, 1950 16 %.

Varsinkin luottomarkkinoilla tuntuivat yllä selostetut pakkotoimenpiteet voimakkaana iskuna, tavaroita, kultaa ja osakkeita tarjottiin entistä enemmän myytäväksi, ja yleisö alkoi taas luottaa liiraan. Mutta Korean sodan puhjettua v:n 1951 maaliskuuhun mennessä olivat tukkuhinnat taas nousseet 20%. Tuonnin dollariarvo oli noussut 30%, viennin liira-arvo 10%.

V. 1949 puntadevalvaation yhteydessä oli herännyt kysymys myös liiran devalvaatiosta, mutta oli tällöin päädytty vain 9%:n devalvaatioon, jolloin dollarikurssi nousi 625:een 575:stä. Viimemainittu oli pysynyt muuttumattomana 28.11.1947 alkaen, jolloin se oli ns. vientikurssi - 50% viejille vapautetusta valuutasta - virallisen kurssin ollessa v:n 1947 lopussa 602, mistä lähtien yhtenäinen noteeraus alkoi. Liiran vakauttamisessa oli virallisella dollarikurssilla ollut huomattava osuus, kun rohkeasti määrättiin tarpeeksi alhainen arvo liiralle.

Vielä korjaamattomana epäkohtana tri Baffi mainitsi vanhojen talojen vuokrat, jotka v. 1939 - 1947 olivat nousseet vain kymmenkertaisiksi reaaliarvon ollessa n. viidesosa entisestä, jota vastoin uusissa vapaissa asunnoissa vuokrat olivat 80-kertaiset v:n 1939 tasoon verrattuina. Oli suunniteltu erikoiskorvausta sähköstä, hissien käytöstä, talonmiehen palkasta yms kustannuksista. Lämmöstä oli vuokralainen aina saanut maksaa itse.

Tri Baffi näytti juuri kirjapainosta tulleen Banca d'Italian vuosikirjan oikovedoksen, josta hän oli ystävällisesti suostunut antamaan tietoja. Kun hänellä itsellään kuitenkin ilmeisesti oli kiire, kutsui hän luokseen osastonsa erään toisen herran, professori Francesco Maseran, jonka työhuoneeseen jouduin sitten menemään jatkamaan keskustelua. Prof. Maseran tuli

sitten näyttämään pankin johtoelinten ja toimistojen loisteliaat kokoussalit ja työhuoneet. Hän on sittemmin lähettänyt tilastollista ym. aineistoa postitse minulle ja myös Suomen Pankin kirjastoon, jossa ei näkynyt olevan juuri mitään Italiaa koskevaa kirjallisuutta. Prof. Maseralta sain kuulla mm. Suomen tehneen Italian kanssa uuden sopimuksen clearingpohjalla.

Tiedustelin valuuttakonttorin, Ufficio Italiano dei Cambin, asemaa ja tehtävää, koska olimme usein joutuneet tekemisiin sanotun laitoksen kanssa. Sen puheenjohtajana toimii Banca d'Italian kuvernööri, ja se on valuuttaa hoitava laitos, jonka edustajana Banca d'Italia toimii myös sopimuksia laadittaessa - vrt. Banque de France samanlaisissa asioissa siv. 78. Vastuu on Ufficio Italiano dei Cambilla hallituksen puolesta.

Marrask. 1951 vapautettiin tuonti Euroopan maksuliiton maista huomattavan vientivoittoisen saldon vähentämiseksi suhteessa näihin maihin, jolloin vain määrätyt tavarat jäivät tämän helpotuksen ulkopuolelle lähinnä italialaisten tuotteiden kilpailukykyä silmälläpitäen. Valuuttakonttorin lupa tarvitaan viennin tapahduttua suoritettaville valuuttaselvityksille, jos näiden määrä ylittää 5 miljoonaa liiraa, ja liikepankki voi antaa tuontiin oikeuttavan todistuksen, jos 20% talletetaan perittävästä, rembursseista tai valuuttakonttorin sallimista, suoraan tuojille saapuneita asiapapereita vastaan suoritettavista ennakkomääristä.

Banca d'Italian työaika on 8 - 13 ja 16 - 18.

ITALIAN TEOLLISUUDEN INVESTOINTI.

Omilla osakkeilla sekä omilla ja luottolaitosten obligaatioilla on teollisuuden rahoitusvaroja kertynyt yhteensä L 146 mrd v. 1950 vastaten L 244 mrd v. 1949, jolloin niille annettiin erikoiset verovapauseudet. V:n 1950 tulos on reaaliarvoltaan vain vähän pienempi kuin v:n 1948: L 147 mrd ja lähes 50% suurempi kuin v:n 1938: L 2 mrd.

Kuuden sodanjälkeisen vuoden kehitys on seuraavanlainen:

VUOSI	OSEKEYHTIÖT		LUOTTOLAITOKSET	YHTEENSÄ	
	osakkeita	obligaatioita	"istituti special" per il credito	nimell.	1938- L
		m r d	L		
1938	1,7	0,032	0,3	2,0	2,0
1945	0,5	0,3	2,5	3,3	0,1
1946	9,5	0,6	12,0	22,1	0,8
1947	62,1	2,2	14,8	79,0	1,5
1948	86,1	24,3	36,6	147,0	2,7
1949	89,6	107,6	46,9	244,0	4,7
1950	65,5	32,7	47,9	146,0	3,0

Vuosien 1949 ja 1950 tulokset olisi katsottava kokonaisuudeksi, koska v:n 1949 verohelpotukset tuntuivat vielä v. 1950, ja tällöin tullaan keskimäärin L 195 mrd:iin kummankin vuoden kohdalta eli reaaliarvoon, joka on 40% v:n 1948 tulosta ja 85% v:n 1938 tulosta korkeampi. - Huomattava on ennen sotaa vallinneeseen tilanteeseen verrattuna yhtiöiden omien obligaatioiden osuus johtuen verohelpotuksista ja rahan vakaantumisesta:

		osakkeita		obligaatioita	
1938	L	1,697	L	32	miljoonaa
1948-50	L	241 mrd	L	168	mrđ

I t ä v a l t a .

Paluumatkalla Roomasta Firentsen ja Venetsian kautta viivysin parisen päivää vanhojen itävaltalaisten tuttavien luona Villachin kaupungissa Kärntenissä. Villach on Wiener Neustadtin ja Knittelfeldin jälkeen Itävallan eniten ilmapommituksissa vaurioitunut kaupunki. Mutta esim. vanhan tuhoutuneen asemarakennuksen tilalle on jo saatu valmiiksi uusi kaunis talo. Julisteita saa täällä lukea saksan, italian ja myös slovenin kielellä, sillä kielialueiden rajat noudattavat täällä jotakuinkin valtakunnanrajoja. Ympäröivien lumipeitteisten alppien huiput ovat osaksi Itävallan, osaksi Italian ja osaksi Jugoslavian puolella. Erittäin vuolas, vesirikas Drau virtaa täältä edelleen naapurikaupungin Klagenfurtin kautta suoraan salaperäiseen Jugoslaviaan yhtyäkseen Tonavaan. Tämän naapurimaan rajat on suljettu, sen erittäin ankara tulli järjestää virkamatkallakin olevien itävaltalaisten ruumiintarkastuksia, ja sodanaikainen säännöstely ja ta^{x)} varanniukkuus pitää matkustajaa poissa tästä ennen sotaa jo matkailumaan maineen saaneesta slaavilaisten kansallisuuksien luomasta yhteisestä valtakunnasta, jonka alueella kolme uskontoa ja kulttuuria kohtaavat toisensa, Rooman, Bysantiumin ja islamin.

Italian puolelta sen sijaan tulee usein matkailijoita pikku-vespoillaan rajan^{yl}istoksille halvaksi tunnettuun Itävaltaan. Tämä osa maasta kuuluu englantilaiseen miehitysalueeseen, mutta miehitysjoukkoja muukalainen ei paljon huomaa. Amerikan avulla on Itävallan talouselämä saatu sodan jälkeen taas terveelle pohjalle ja huolto turvatuksi, mutta alhainen hintataso alkoi nousta uudelleen kohta kesäkuussa tapahtuneen matkani jälkeen, ja syyskuussa valitettiin sitä, että Korean sodan puhkeamisen jälkeen elinkustannukset Itävallassa

^{x)}Ei ole onnistuttu siellä tekemään talonpojista teollisuustyöläisiä.

olivat nousseet 40% vastaavien lukujen ollessa Länsi-Saksassa ja Englannissa vain 10%, USA:ssa 8% ja Sveitsissä 6%, Itävallan taloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaiseman kuukausikatsauksen mukaan, joka kuitenkin samalla ilmoittaa tyydyttäviä satotuloksia. V:n 1951 lähestyessä x) loppuaan on Itävallassa määrätty toteutettavaksi n. 5 %:n yleinen hinnanalennus, mutta toisaalta ovat hinnat jo nousseet niin paljon, että tällaisen alennuksenkin jälkeen jää hintataso melko korkeaksi entiseen verrattuna, ja toisaalta valtion omat, esim. postin tariffit eivät alene, joten Itävalta ei enää ole entisen halvan matkailumaan maineen arvoinen.

Mutta tämälantapaiset huolet tuskin liiaksi painavat itävaltalaisia mielialoja. On totuttu pitämään arvossa ennen kaikkea kotiseudulle ominaisia kansallisia tapoja ja piirteitä sekä tyytymään kodin piirin viihtyisyyteen. Tämä kansanluonne on varmaan pelastava jälkimaailmalle jotakin entisten aikojen aito itävaltalaisesta elämänilosta kaikista tämän vuosisadan ensimmäisen puoliskon tarjoamista onnettomuuksista huolimatta. Kuitenkin otettaisiin kernaasti vastaan enemmän matkailijoita maahan. Varsin houkuttelevilla mainoksilla ja halvoilla matkaohjelmilla onkin kyetty saamaan länsimaista monta seuramatkaa suuntaamaan reittinsä Itävaltaan. Mutta kieltämättä voisi vieraiden lukumäärä olla paljon suurempi kuuluisissa kylpyläpaikoissa, jotka korkean sijaintinsa tai muiden luonnon tarjoamien etujen, esim. radiumipitoisten lähteittensä takia tarjoavat palveluksiaan vähemmän onnellisten maiden asukkaille.

Matkamme jatkui alppijonoon kuuluvan Hohe Tauernin laaksoihin, jyrkän 3 262 m korkean Ankogelin juurelta pitkän tunnelin läpi vedenjakajan toisella puolella olevan Badgasteinin kautta ja edelleen Salzachin jylhän kaunistaa laaksoa seuraten Salzburgiin ja Müncheniin.

x) 1.1.52 alkaen on vientivaluutta luovutettava kokonaisuudessaan keskuspankille tärkeän raaka-ainetuonnin rahoittamista silmälläpitäen.

M u n c h e n .

Ensi näkemältä tämä Etelä-Saksan keskus näyttää vastikään joutuneen ilmahyökkäyksen kohteeksi, sillä tärkeät rakennukset niinkuin rautatieasema, Maximilianeum, raatihuone ja oikeuspalatsi ovat vielä korjaamatta sodan jäljiltä, liikenne tuntuu sekasortoiselta ja tapaamieni tuttavien miellissä erottuu synkkä pohjavirtaus. Elämä on kallista, vaikka matkustaja luuleekin sen halvaksi. Katuyleisöstä osa on vieraskielistä, slaavilaista ja englanninkielistä, ja mustaihoiset miehitysvallan sotilaat viihtyvät hyvin huvittelupaikoissa, mikä tuskin voi ilahduttaa paikkakuntalaisia.

Lenbachplatzin kuvanveistokset ovat taas paikallaan, ja niiden takana, erittäin keskeisellä paikalla komeilee Bayerische Creditbankin keskuskonttorin rakennus, jossa jälleenrakennustöitä suoritetaan niinkuin kaikkialla kaupungissa. Kun oli jonkin verran aikaa täällä kesäkuun 12 p:nä aamulla ennen junan lähtöä Heidelbergiin, josta tarkoitus oli jatkaa matkaa yöpikajunalla Hampurin ja Kööpenhaminan kautta Tukholmaan ja kotimaahan, pistäydyin tässä ent. Deutsche Bankin konttorissa, jossa minut ohjattiin konttoripäällikön, Organisationsleiter Ernst Mayn luo toimistohallin tiskien takana olevasta ovesta pieneen työhuoneeseen, jossa konttoripäällikkö sitten kertoo minulle pankistaan. Hän on sittemmin kirjeillään sekä lähettämällään pankkinsa julkaisulla täydentänyt tietojani Saksan talouselämästä.

Bayerische Creditbank on Baijerin kolmas pankki. Sen henkilökunta on 850 henkeä, ja sillä on 7 konttoria. Baijerin suurin pankki on Bayerische Hypotheken und Wechselbank, jossa työskentelee 1500 henkilöä, ja toisena on Bayerische Vereinsbank, jossa on 1200. Nyt oli tarkoitus jälleen yhdistää hajoitettut pankit siten, että esim. Deutsche

Bank luotaisiin uudestaan, mutta kuuluu tämä suunnitelma toteutuvan vasta vuoden vaihteen jälkeen, vaikka se onkin saanut miehitysviranomaisten hyväksymisen, sillä se kaipaa vielä saksalaisen lainsäädännön hyväksymistä.

Bank deutscher Länderiä lukuunottamatta eivät Länsi-Saksan pankit julkaise tilinpäätöstään, koska "ovat vielä uudestaanjärjestelyvaiheessa ja haluavat ensimmäisessä julkaisemassaan tilailmoituksessa voida antaa mahdollisimman edullisia tietoja itsestään ulkomaille". Niillä on oman käsityksensä mukaan vielä paljon toivomisen varaa, ja ulkomainen apu ja ymmärtämys tuntuu olevan tervetullut.

Kesäkuussa 1951 annettiin uudet likviditeettiä koskevat määräykset, joiden mukaan 1. kaikissa luottolaitoksissa pääomakatteen ja tunnusteluottojen välisen suhteen tulee olla vähintään 1/5 entisen 1/7:n asemesta ja 2. ns. luottopankeissa pääoman ja yksityiselle sektorille myönnettyjen lyhytaikaisten ja keskipitkien luottojen suhteen 1/18 ent. 1/20:n asemesta sekä kontokurantti- ja tunnusteluoton suhteen talletusten ja pääomaluontoisten varojen kokonaismäärään enintään 60 % ent. 70 %:n asemesta.

Samanaikaisesti oli todettavissa hintojen nousua, joka lisäsi luoton tarvetta ja jota samoinkuin liiallista ostohalua oli tarkoitus rajoittaa luotonanto-oikeutta supistamalla, vaikka syynä olikin osaksi myös kalliimmat tuontitavarat. Valitettiin puuttuvaa säästämishalua ja lisääntyvää verotaakkaa. Talousarvion loppusumma oli DM 11,8 mrd v. 1950/51 ja DM 19,3 mrd 1951/52. V:n 1950 kansantulon lasketaan olleen DM 50 mrd, joten nämä talousarvioiden loppusummat edustavat siitä 23,8% ja 38,6% vastaavien vertauslukujen ollessa v. 1950 ja 1951 Ranskan kohdalta 21,2% ja 37% sekä Suomen kohdalta 31,5 % ja 37,6%. Länsi-Saksan suurimmat v:n 1951/52 menoerät ovat sosiaalimenot 7,7 mrd, puolustus- ja miehityskustannukset

niinikään 7,7 mrd sekä suurin tuloerä liikevaihtovero DM 6,6 mrd ja sitä seuraava tullit ja kulutusverot 5,5 mrd. Vero- ja tullituloista edustivat v. 1950/51 liikevaihtovero 26% ja tulovero 20% suhteiden oltua päinvastaiset v. 1937/38: 14% ja 22%. Suomen ja Ranskan kohdaltahan nämä molemmat verot todettiin melkein yhtä suuriksi; vert. siv. 18.

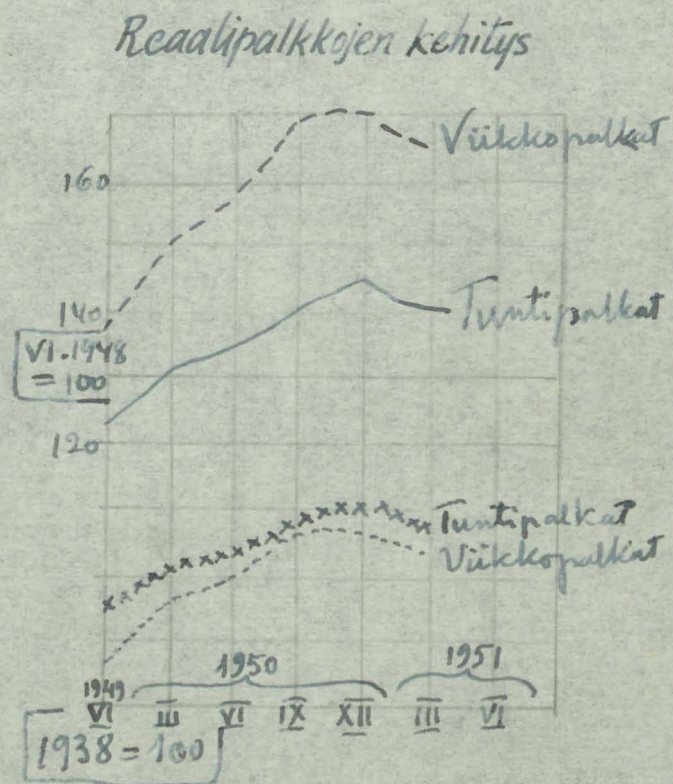
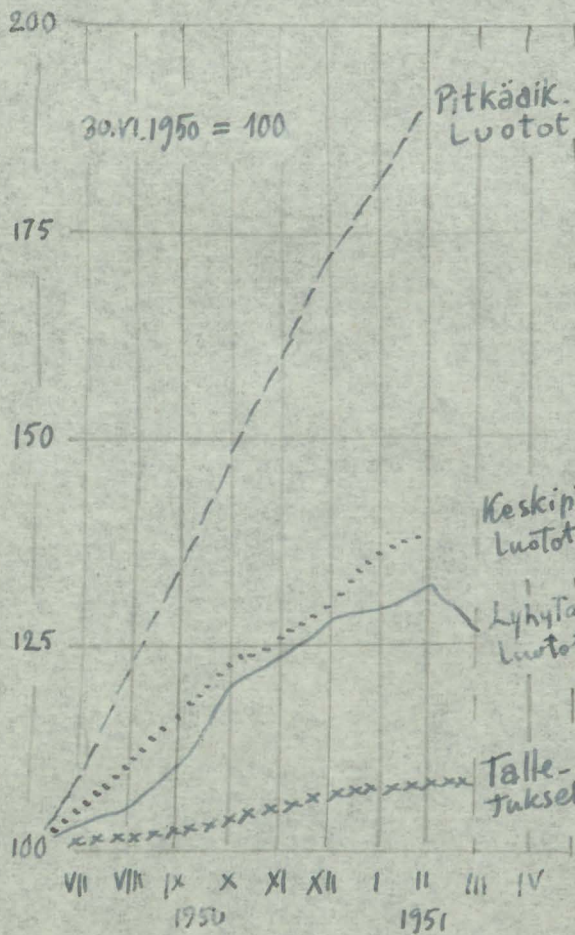
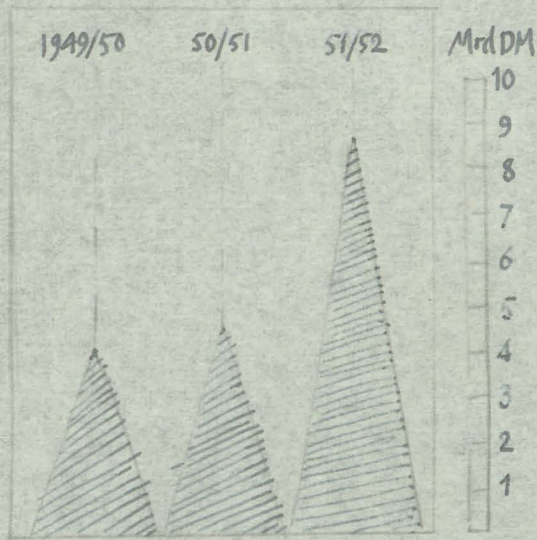
Länsi-Saksassa oli vallinnut puntapuute, mutta tälle toivottiin apua liittymisestä transferabiliteettiin. Tämä on tehnyt valuuttapolitiikan joustavammaksi, koska ei enää tarvitse yhtä usein kuin ennen käyttää vaikeasti saatavissa olevia dollareita.

Kesäkuussa todettiin teollisuusindeksin laskua toukokuun tasolta 2,6% noudatetun tiukemman talouspolitiikan seurauksena, mutta tämä indeksi oli kuitenkin vielä 22% yli edellisen vuoden tason. Talletukset nousivat samanaikaisesti jälleen, vain kesäkuussa jopa 38,4% kaikissa 480 viikkotilan laativissa pankissa.

Länsi-Saksan talouselämä tuntuu saavuttaneen kyllin suuren lujouden voidakseen vaikeuksista kestää nykyiset yleismaailmalliset rasitukset, sen kansainvälinen asema on myös vahvistunut, ja Korean sodan puhkeamisen jälkeen ovat elinkustannukset maassa nousseet vähemmän kuin monella muulla taholla Euroopassa, työttömyys on samanaikaisesti vähentynyt, ja liiallisten noususuhdanteiden vastustamistoimenpiteet ovat johtaneet huomattavaan menestykseen, joten yritteliäisyys voi toivoa helpotuksia, jotka lähinnä nyt ovat odotettavissa ulkomaankaupalle.

Länsi-Saksan lisääntyvät miehityskustannukset

Bayerische Creditbank.

Lähdekirjallisuutta.

Belgia:

- L'Économie Belge en 1950. Ministère des Affaires Économiques et des classes moyennes.
Banque Nationale de Belgique: Rapport sur les opérations de l'Année 1950;
La Banque Nationale de Belgique 1850 - 1950;
Bulletin d'Information et de Documentation No 6 1950 - 2 1951.
Moniteur Belge - Belgisch Staatsblad No. 287 14/10 1949
Banque de Bruxelles: Rapport Annuel 1947 - 1951;
Revue trimestrielle-Quarterly Survey 1949-1951
Le Commerce Extérieur

Ranska:

- La France Économique de 1948 à 1950. Annuaire de la vie économique française. Recueil Sirey.
Le Diagnostic économique et social, revue mensuelle, Paris 1950
Droit Social, Rapports professionnels, No. 6 1951, Paris.
Robert Rieffel: Tämän päivän Ranska, Helsinki, 1945.
La Vie Française 16/3 & 30/3 1951.
La Documentation rapide du chef d'entreprise No 2 1951
Banque de France: vuosikertomus 1950
Conseil National du Crédit: kertomukset 1946 - 49 liitteineen.
Commission de Contrôle des Banques: kertomus et 1946 - 49.
Banque de France, Magazine, Organe de coordination des oeuvres sociales de la Banque de France No 32, 1951, henkilökunnan lehti.
Ch. Gide: Principes d'Économie politique, Paris 1926.
Claude Gallimard: Le Change, Édition Gallimard, Paris.
Office des Changes: Domiciliation des importations et exportations, Paris, 1951.
Extrait du "Journal Officiel" du 4 janvier 1951: "Avis aux Importateurs et aux Exportateurs et Avis No. 482.
Banque Nationale pour le Commerce et l'Industrie: 1949 - 1950
" La Conninais, Centre de Conservation des titres
C.A.S. Avril 1950, henkilökunnan lehti, B.N.C.I.
Société Générale: L'Exportation vers les pays étrangers, 1951.
L'Économie. Journal d'information industrielle, financière et agricole du monde entier, 26.10.1950.
International Bank for Reconstruction and Development. 5th Annual Report 1949-50, ym. tekstejä.
Société de Comptabilité de France. Bulletin trimestriel 1951.

Sveitsi:

- Schweizerische Nationalbank 1950, vuosikertomus ym.
Das Schweizerische Bankwesen im J. 1949.
FOREX Service, Devisenrecht, Zürich 1947-51.

Italia:

- Giuseppe di Nardi: L'Istituto di Emissione, Roma 1946.

Banca d'Italia: Adunanza Generale Ordinaria dei partecipanti - vuosikertomukset 1946 -50, jokainen n. 400 - 500 sivua.
Bollettino No 5, 1951.
Istituto Centrale di Statistica: Compendio statistica italiana 1947 - 48.

Saksa:

Monatsberichte der Bank deutscher Länder.
Bayerische Creditbank, April - November 1951.
Immanuel Birnbaum: Elinvoimainen München, Iltasanomat
12.12.1950 ym. kirjoituksia.

Numéro d'enregistrement sur le répertoire des domiciliations

CONTROLE DES EXPORTATIONS

PAYS DE DESTINATION :

FICHE DE CONTROLE

Modèle C X 2

I. - EXPORTATEUR

1. Nom ou raison sociale :
(en lettres majuscules)
2. Domicile

3. Profession :
4. N° d'inscription au Registre du Commerce :
5. Numéro de téléphone :

II. - DÉSIGNATION, POIDS et VALEUR de la MARCHANDISE

6. Désignation commerciale de la marchandise :
6bis. Spécification de la marchandise suivant les termes du tarif des douanes :
6ter. Numéro du tarif des douanes :
7. Poids brut (en toutes lettres et en chiffres) :
8. Poids net (en toutes lettres et en chiffres) :
9. Nombre de pièces :

10. Bureau de dédouanement (facultatif) :	Prix unitaire (facultatif)	Prix global
<ul style="list-style-type: none"> - Prix FOB ou franco-frontière . . . . . - Prix CAF ou franco-destination (en cas de vente CAF ou franco-destination) . . . . . - Prix wagon-départ (en cas de vente wagon-départ) 		

III. - REGIME DE L'EXPORTATION (rayer les mentions inutiles)

12. Définitive avec vente ferme.
13. En consignation (Vente à prix imposé).
14. En consignation (Vente au mieux). Autorisation générale n°
15. Temporaire.
16. Sans paiement pour le motif suivant :
Le déclarant s'engage à rapatrier le produit de l'exportation ou à réimporter les marchandises dans un délai maximum de :

IV. - CONDITIONS DE VENTE

17. Nature du contrat :
(préciser s'il s'agit d'une vente wagon-départ, FOB, franco-frontière, CAF, franco-destination, etc.)
18. Échéance fixée pour le paiement :
19. Monnaie de facturation :
20. Prix de la marchandise (dans la monnaie de facturation) :
Sur lequel il a déjà été reçu au titre d'avance sur commande un montant de par l'intermédiaire de
21. Versement exceptionnel en compte EFAC. Autorisation n° du
(à remplir seulement lorsque le versement en compte EFAC est supérieur au taux forfaitaire)

22. VENTES A TERME

Cachet de l'Office

Partie à remplir par la banque domiciliataire
Devises cédées à terme le
Nature de la devise : Montant :
Cours :

V. - EXPORTATION LIEE A UNE IMPORTATION (à remplir s'il y a lieu)

Demande souscrite :
23. En apurement d'un engagement d'exportation (IMEX, EXIM, Autofinancement, etc...), pris le
Licence d'importation n° souscrite par ou Accord EXIM n°
24. En suite { de transit ou de transbordement.
d'entrepôt : sommier n°
d'admission temporaire sous acquit à caution n° souscrit auprès du Bureau des Douanes de
(joindre l'exemplaire de la déclaration AT restitué par le Service des Douanes ou l'exemplaire imputé de la licence d'importation ou du certificat d'importation)
25. En contrepartie d'une importation sous le régime de la compensation (Autorisation n° du délivrée par

VI. - RÉFÉRENCES A DÉCISIONS PARTICULIÈRES

(de la Direction des Relations Économiques Extérieures, de la Direction des Finances Extérieures, de l'Office des Changes, etc...).

VII. - OPÉRATIONS DE CHANGE A TERME

26. Ventes de devises à terme { Montant Cours Date du contrat à terme
27. Report du contrat de terme { Montant Cours Echéance
Date du report
Nouvelle échéance
28. Annulation du contrat de terme { Montant Cours Date de l'annulation

DÉCISION de L'OFFICE des CHANGES

Modalités de paiement	Visa et numéro

Les fiches d'études sont établies en deux exemplaires (un exemplaire blanc rayé de violet et un exemplaire blanc rayé de brun, et peuvent être remplies par les exportateurs en même temps que les engagements de change. Il appartient à la banque domiciliataire, lorsque ces fiches ne sont pas établies par les exportateurs, de reproduire toutes les mentions figurant sur le titre d'exportation dans les cases entourées d'un trait gras.

Numéro d'enregistrement sur
le répertoire des domiciliations

CONTROLE DES EXPORTATIONS

PAYS DE DESTINATION :

FICHE DE CONTROLE

Modèle C X 2

I. - EXPORTATEUR

1. Nom ou raison sociale :

(en lettres majuscules)

2. Domicile :

3. Profession :

4. N° d'inscription au Registre du Commerce :

5. Numéro de téléphone :

II. - DESIGNATION, POIDS et VALEUR de la MARCHANDISE

6. Désignation commerciale de la marchandise :

6bis. Spécification de la marchandise suivant les termes du tarif des douanes :

6ter. Numéro du tarif des douanes :

7. Poids brut (en toutes lettres et en chiffres) :

8. Poids net (en toutes lettres et en chiffres) :

9. Nombre de pièces :

10. Bureau de dédouanement (facultatif) :

11. Prix de la marchandise (en francs français) :

- Prix FOB ou franco-frontière . . . . .
- Prix CAF ou franco-destination (en cas de vente CAF ou franco-destination) . . . . .
- Prix wagon-départ (en cas de vente wagon-départ) . . . . .

Prix unitaire (facultatif)

Prix global

III. - REGIME DE L'EXPORTATION (rayer les mentions inutiles)

12. Définitive avec vente ferme.

13. En consignation (Vente à prix imposé).

14. En consignation (Vente au mieux). Autorisation générale n°

15. Temporaire.

16. Sans paiement pour le motif suivant :

Le déclarant s'engage à rapatrier le produit de l'exportation ou à réimporter les marchandises dans un délai maximum de :

IV. - CONDITIONS DE VENTE

17. Nature du contrat :

(préciser s'il s'agit d'une vente wagon-départ, FOB, franco-frontière, CAF, franco-destination, etc.)

18. Échéance fixée pour le paiement :

19. Monnaie de facturation :

20. Prix de la marchandise (dans la monnaie de facturation) :

Sur lequel il a déjà été reçu au titre d'avance sur commande un montant de par l'intermédiaire de

21. Versement exceptionnel en compte EFAC. Autorisation n° du (à remplir seulement lorsque le versement en compte EFAC est supérieur au taux forfaitaire)

22. VENTES A TERME

Cachet de l'Office

Partie à remplir par la banque domiciliataire

Devises cédées à terme le

Nature de la devise : Montant :

Cours :

V. - EXPORTATION LIEE A UNE IMPORTATION (à remplir s'il y a lieu)

Demande souscrite :

23. En apurement d'un engagement d'exportation (IMEX, EXIM, Autofinancement, etc...), pris le

Licence d'importation n° soucrite par ou Accord EXIM n°

24. En suite { de transit ou de transbordement
d'entrepôt : sommier n°
d'admission temporaire sous acquit à caution n° soucrite auprès du Bureau des Douanes de
(joindre l'exemplaire de la déclaration AT restitué par le Service des Douanes ou l'exemplaire imputé de la licence d'importation ou du certificat d'importation)

25. En contrepartie d'une importation sous le régime de la compensation (Autorisation n° du délivrée par

VI. - RÉFÉRENCES A DÉCISIONS PARTICULIÈRES

(de la Direction des Relations Économiques Extérieures, de la Direction des Finances Extérieures, de l'Office des Changes, etc...)

VII. - OPÉRATIONS DE CHANGE A TERME

26. Ventes de devises à terme { Montant Cours Date du contrat à terme
Echéance

27. Report du contrat de terme { Montant Cours Date du report
Nouvelle échéance

28. Annulation du contrat de terme { Montant Cours Date de l'annulation

DÉCISION de L'OFFICE des CHANGES

Modalités de paiement

Visa et numéro

Banque domiciliaire :

WORMS & Cie
45, Boulevard Haussmann
PARIS

DOMICILIATION DES IMPORTATIONS

Date : .....

OFFICE DES CHANGES
Archives

Avis rectificatif de domiciliation

Nom et adresse de l'importateur : .....

Nature du titre :

<i>Rayer les mentions inutiles</i>	}	Licence AC	}	Numéro de référence du titre : .....
		D.A.I.		.....
	}	Autorisation préalable	}	Numéro de référence du titre : .....
		Autorisation de transferts préalables		.....

Le titre mentionné ci-dessus a été domicilié en définitive chez notre Etablissement, en lieu et place de la banque indiquée ci-après primitivement désignée par l'importateur sur la demande d'autorisation présentée à l'Office des Changes.

Nom de la banque primitive :

Cachet et signature :

DOMICILIATION DES IMPORTATIONS

DEMANDE DE RENSEIGNEMENTS

Destinataire :

<p>OFFICE DES CHANGES   Service du Contrôle Commercial   Bureau C.I.</p>

<p>A retourner à WORMS & Cie   45, boulevard Haussmann, PARIS</p>

Références :

Références :

Nom et adresse de l'Importateur : .....

.....

Nature du titre :

<i>Rayer les mentions inutiles</i>	}	Licences A C D A I Procédure du certificat C I	}	Dossier de domiciliation, Numéro D.I. : ..... Numéro de référence du titre : .....
<i>Rayer les mentions inutiles</i>	}	Autorisation préalable Autorisation de transferts préalables	}	Dossier de domiciliation, Numéro D.I.P. : ..... Numéro de référence du titre : .....

Demande de renseignements ou d'instructions	Réponse ou décision
..... , le 19	PARIS, le ..... 19 .....

Pièces jointes.

Banque domiciliataire :
WORMS & Cie
45, Boulevard Haussmann
PARIS

CONTROLE DES IMPORTATIONS

FICHE DE CONTROLE

(Dossier DIP)

Numéro de domiciliation :

Agence :

[Empty box for Agency]

[Empty box for Domiciliation Number]

Dossier ouvert le : .....

Autorisation préalable ..... } (rayer la mention inutile)
Autorisation de transfert préalable .....

Emise par l'Office des Changes le : .....

Date d'échéance du contrôle :
(8 mois à compter de la date d'expiration de la validité du titre)

Référence de la Banque :

9720

Valable jusqu'au .....

Prorogée jusqu'au .....

[Empty box for Expiry Date]

I. - OUVERTURE DU DOSSIER

A. - IMPORTATEUR.

- Nom et adresse .....
- N° d'immatriculation au
Registre du Commerce ..
ou
Registre des Métiers .....
- Sa Référence .....

B. - TITRE AUTORISANT L'OUVERTURE DU DOSSIER.

- Marchandises soumises à licence :
Autorisation préalable :
Exemplaire de paiement (blanc) ..... ➡
le cas échéant, procédure particulière ... ➡
Numéros de Référence apposés par l'Office des Changes (1)
- Conditions de paiement autorisées par le titre : .....
- Marchandises libérées bénéficiant de la procédure du Certificat d'Importation :
Autorisation de transferts préalables : Exemplaire de paiement (blanc) ..... ➡
Numéros de Référence apposés par l'Office des Changes (1)
- Conditions de paiement autorisées par le titre : .....

C. - CONTRAT COMMERCIAL.

- Nature du document présenté : .....
- Forme du Contrat :
FOB loco départ
CAF franco frontière
- Conditions de paiement : .....
- Dates prévues des Échéances :
.....
.....
.....
- Pays de provenance : .....
- Monnaie de facturation : .....
- Monnaie de règlement : .....

Observations :
.....
.....
.....

(1) Mentionner, dans l'ordre, les deux numéros figurant sur l'exemplaire de paiement : celui du haut et celui du bas.

II. TITRES D'IMPORTATION

Licences AC délivrées par l'Office des Changes
ou Certificats C.I. délivrés par la Banque

1° AUTORISATION PRÉALABLE.

Date d'émission	Quantité autorisée	Valeur globale autorisée CAF ou franco-frontière	Rappel des numéros de référence, apposés par l'Office des Changes

Licences AC correspondantes :

Délivrées par l'Office des Changes			Numéros apposés sur les licences par l'Office des Changes	Imputations douanières (Exemplaires bleus)		
Date d'émission	Quantité prévue	Valeur prévue CAF ou franco-frontière		Date de retour	Quantité	Valeur imputée CAF ou franco-frontière
Total....						

2° AUTORISATION DE TRANSFERTS PRÉALABLES.

Date d'émission	Quantité autorisée	Valeur globale autorisée CAF ou franco-frontière	Rappel des numéros de référence, apposés par l'Office des Changes

Certificats CI correspondants :

Visés par la Banque et délivrés à l'Importateur			Sous-numéros d'ordre apposés par la banque	Imputations douanières (Exemplaires bleus)		
Date de visa				Date de retour	Quantité	Valeur imputée CAF ou franco-frontière
Total....						

POUR MÉMOIRE :

autorisation
valable jusqu'au :

--

III. - RÈGLEMENTS

Inscription facultative

les pièces correspondantes jointes au dossier
pouvant en tenir lieu (formules 4 ou 4bis, etc.)

POUR MÉMOIRE :

Montant stipulé sur le titre d'autorisation	
FOB	
Loco départ	
CAF	
Franco-frontière	

CRÉDITS DOCUMENTAIRES

	Dates d'ouverture	Dates de péremption	Nature de la devise	Conditions	Montants	
					Partiels	Total
11) Ouverture des crédits . . .						

TERME

	Dates des opérations	Dates d'échéance	Nature de la devise	Cours appliqué	Montants	
					Partiels	Total
12) Achats						
13) Reports d'échéance . . .						
14) Annulations . . . (Terme inversé)						

A. - Prélèvements de devises (1) au } — Levée de terme }
marché libre ou au marché officiel } — Comptant } (*razer la mention inutile.*)

	Dates des prélèvements	Dates des transferts	Nature de la devise	Cours appliqué	Montants	
					Partiels	Total
15) Principal						
16) Frais accessoires . . .						
17) TOTAL GÉNÉRAL (15+16) »»»						

B. - Paiements en devises (2) ne provenant ni du marché libre ni du marché officiel.

	Dates d'application des devises à l'opération	Dates des transferts	Nature de la devise	Origine des devises (3)	Montants	
					Partiels	Total
18) Principal						
19) Frais accessoires . . .						
20) TOTAL GÉNÉRAL (18+19) »»»						

C. - Versements au crédit d'un compte étranger en francs.

	Dates des versements de l'importateur	Dates des transferts	Nationalité du compte étranger en francs crédité	Nature du compte étranger en francs crédité	Montants	
					Partiels	Total
21) Principal						
22) Frais accessoires . . .						
23) TOTAL GÉNÉRAL (21+22) »»»						

D. - Paiements en francs à un résident.

	Dates des versements de l'importateur	Dates des paiements	Bénéficiaires des paiements	Motifs des paiements (4) et, le cas échéant, référence de l'autorisation de l'Office des Changes	Montants	
					Partiels	Total
24) Principal						
25) Frais accessoires . . .						
26) TOTAL GÉNÉRAL (24+25) »»»						

Renvois : (1) Doivent être comprises sous cette rubrique les devises appartenant à l'importateur si elles sont obligatoirement cessibles (marché d'application : Instructions 134 et 380).
 (2) Peuvent être comprises sous cette rubrique les devises appartenant à l'importateur, à la condition qu'elles ne soient pas obligatoirement cessibles.
 (3) Exemples : Devises Plan Marshall B, plan Marshall C, plan Marshall F, devises EFAC. Avoirs français non déclarés (avis 313), etc.
 (4) Exemples : Fret, transport ou assurance payés en francs à une C^e française, commission retenue à la source, compensation privée autorisée, etc.

Rappels :

Référence de la Banque :

9720

Référence de l'Importateur :

IV. - CONTROLE

Résumé des Opérations

Rappels :

Numéro de domiciliation :

Date d'échéance du contrôle :

	Quantité	Prix unitaire	Montants	
			Devises	Francs
27. Règlements. Total (principal et frais accessoires) = Valeur CAF ou franco frontière. . . . . (1) (17 + 20 + 23 + 26)				
28. Factures définitives. Total (principal et notes de frais) = Valeur CAF ou franco frontière.				
29. Imputations douanières. Total (Exemplaires bleus) = Valeur CAF ou franco frontière.				

Différences.

	Quantité	Prix unitaire	Montants	
			Devises	Francs
30. Insuffisance des règlements (28 - 27).				
31. Excédent des règlements (27 - 28). . . . . (Reliquat à rétrocéder)				
32. Majoration en douane (29 - 28).				
33. Minoration en douane (28 - 29).				

V. - APUREMENT

Régularisation des différences.

	Cours appliqué	Quantité	Prix unitaire	Montants	
				Devises	Francs
34. Différence 30 { Règlement en suspens effectué le . . . . . pour ou différence justifiée le . . . . . pour Nature de la justification					
35. Différence 31 { Rétrocession effectuée le . . . . . pour le cas échéant, bénéfice de change versé à la Banque de France le . . . . . somme versée ou différence justifiée le . . . . . pour Nature de la justification					
36. Différence 32 { Majoration en douane justifiée le . . . . . pour Nature de la justification					
37. Différence 33 { Minoration en douane justifiée le . . . . . pour Nature de la justification					

Décision de la Banque.

	Remarques particulières
38. Dossier apuré . . . . . le	
39. Dossier irrégulier à la date du	
40. Dossier régularisé . . . . . le	

VI. - COMPTES-RENDUS A L'OFFICE DES CHANGES

	Cachet à date et signature de la Banque domiciliaire
41. Dossier apuré mentionné sur Etat DIP-1 du mois de . . . . . N°	
42. Dossier irrégulier mentionné sur Etat DIP-2 du mois de . . . . . N°	
43. Dossier régularisé mentionné sur Etat DIP-1 bis du mois de . . . . . N°	

44. Observations (demande de renseignements à l'importateur ou à l'Office, pièces jointes, etc...)

.....

.....

.....

(1) Si aucun règlement n'a été effectué, indiquer : néant.

Banque domiciliataire :
WORMS & Cie
45, Boulevard Haussmann
PARIS

CONTROLE DES IMPORTATIONS

FICHE DE CONTROLE

(Dossier DIP)

Numéro de domiciliation :

Agence :

[Empty box for Agency]

[Empty box for Domiciliation Number]

Dossier ouvert le : .....

Autorisation préalable ..... } (rayer la mention inutile)
Autorisation de transfert préalable } .....

Emise par l'Office des Changes le : .....

Date d'échéance du contrôle :
(3 mois à compter de la date d'expiration de la validité du titre)

Référence de la Banque :

9720

Valable jusqu'au : .....

Prorogée jusqu'au : .....

[Empty box for Expiry Date]

I. OUVERTURE DU DOSSIER

A. - IMPORTATEUR.

1. Nom et adresse ..... : .....
2. N° d'immatriculation au
Registre du Commerce .. : .....
- ou
Registre des Métiers .... : .....
3. Sa Référence ..... : .....

B. - TITRE AUTORISANT L'OUVERTURE DU DOSSIER.

4. Marchandises soumises à licence :
   Autorisation préalable : .....
- Exemplaire de paiement (blanc) ..... ➡ [Empty box]
- le cas échéant, procédure particulière ... ➡ [Empty box]
5. Conditions de paiement autorisées par le titre : .....
6. Marchandises libérées bénéficiant de la procédure du Certificat d'Importation :
   Autorisation de transferts préalables : Exemplaire de paiement (blanc) ➡ [Empty box]
7. Conditions de paiement autorisées par le titre : .....

C. - CONTRAT COMMERCIAL.

8. Nature du document présenté : .....
  9. Forme du Contrat :
   FOB (locus départ) .....
   CAF (franco frontière) .....
  10. Conditions de paiement : .....
- Pays de provenance : .....
- Monnaie de facturation : .....
- Monnaie de règlement : .....
- Dates prévues des Échéances :
.....
.....
.....

Observations :

[Empty box for Observations]

(1) Mentionner, dans l'ordre, les deux numéros figurant sur l'exemplaire de paiement : celui du haut et celui du bas.

II. - TITRES D'IMPORTATION

Licences AC délivrées par l'Office des Changes
ou Certificats C.I. délivrés par la Banque

1° AUTORISATION PRÉALABLE.

Date d'émission	Quantité autorisée	Valeur globale autorisée CAF ou franco-frontière	Rappel des numéros de référence, apposés par l'Office des Changes

Licences AC correspondantes :

Délivrées par l'Office des Changes			Numéros apposés sur les licences par l'Office des Changes	Imputations douanières (Exemplaires bleus)		
Date d'émission	Quantité prévue	Valeur prévue CAF ou franco-frontière		Date de retour	Quantité	Valeur imputée CAF ou franco-frontière
Total.....						

2° AUTORISATION DE TRANSFERTS PRÉALABLES.

Date d'émission	Quantité autorisée	Valeur globale autorisée CAF ou franco-frontière	Rappel des numéros de référence, apposés par l'Office des Changes

Certificats CI correspondants :

Visés par la Banque et délivrés à l'Importateur			Sous-numéros d'ordre apposés par la banque	Imputations douanières (Exemplaires bleus)		
Date de visa	Quantité	Valeur CAF ou franco-frontière		Date de retour	Quantité	Valeur imputée CAF ou franco-frontière
			1			
			2			
			3			
			4			
			5			
			6			
			7			
			8			
			9			
			10			
Total.....						

POUR MÉMOIRE :

autorisation
valable jusqu'au :

--

III. - RÈGLEMENTS

Inscription facultative

les pièces correspondantes jointes au dossier
pouvant en tenir lieu (formules 4 ou 4 bis, etc.)

POUR MÉMOIRE :

Montant stipulé sur le titre d'autorisation	
FOB	
Loco départ.....	
CAF	
Franco-frontière....	

CRÉDITS DOCUMENTAIRES

	Dates d'ouverture	Dates de péremption	Nature de la devise	Conditions	Montants	
					Partiels	Total
11) Ouverture des crédits...						

TERME

	Dates des opérations	Dates d'échéance	Nature de la devise	Cours appliqué	Montants	
					Partiels	Total
12) Achats.....						
13) Reports d'échéance...						
14) Annulations... (Terme inversé)						

A. - Prélèvements de devises (1) au } — Levée de terme
marché libre ou au marché officiel } — Comptant { *(rayer la mention inutile).*

	Dates des prélèvements	Dates des transferts	Nature de la devise	Cours appliqué	Montants	
					Partiels	Total
15) Principal.....						
16) Frais accessoires...						
17) TOTAL GÉNÉRAL (15+16) ➤						

B. - Paiements en devises (2) ne provenant ni du marché libre ni du marché officiel.

	Dates d'application des devises à l'opération	Dates des transferts	Nature de la devise	Origine des devises (3)	Montants	
					Partiels	Total
18) Principal.....						
19) Frais accessoires...						
20) TOTAL GÉNÉRAL (18+19) ➤						

C. - Versements au crédit d'un compte étranger en francs.

	Dates des versements de l'importateur	Dates des transferts	Nationalité du compte étranger en francs crédité	Nature du compte étranger en francs crédité	Montants	
					Partiels	Total
21) Principal.....						
22) Frais accessoires...						
23) TOTAL GÉNÉRAL (21+22) ➤						

D. - Paiements en francs à un résident.

	Dates des versements de l'importateur	Dates des paiements	Bénéficiaires des paiements	Motifs des paiements (4) et, le cas échéant, référence de l'autorisation de l'Office des Changes	Montants	
					Partiels	Total
24) Principal.....						
25) Frais accessoires...						
26) TOTAL GÉNÉRAL (24+25) ➤						

Renvois : (1) Doivent être comprises sous cette rubrique les devises appartenant à l'importateur si elles sont obligatoirement cessibles (marché d'application : Instructions 134 et 380).
 (2) Peuvent être comprises sous cette rubrique les devises appartenant à l'importateur, à la condition qu'elles ne soient pas obligatoirement cessibles.
 (3) Exemples : Devises Plan Marshall B, plan Marshall C, plan Marshall F, devises EFAC. Avoirs français non déclarés (avis 313), etc.
 (4) Exemples : Fret, transport ou assurance payés en francs à une C^e française, commission retenue à la source, compensation privée autorisée, etc.

Rappels :

Référence de la Banque :

9720

Référence de l'Importateur :

IV. - CONTROLE

Rappels :

Numéro de domiciliation :

Date d'échéance du contrôle :

Résumé des Opérations

	Quantité	Prix unitaire	Montants	
			Devises	Francs
27. Règlements. Total (principal et frais accessoires) = Valeur CAF ou franco frontière. . . . . (1) (17 + 20 + 23 + 26)				
28. Factures définitives. Total (principal et notes de frais) = Valeur CAF ou franco frontière.				
29. Imputations douanières. Total (Exemplaires bleus) = Valeur CAF ou franco frontière.				

Différences.

	Quantité	Prix unitaire	Montants	
			Devises	Francs
30. Insuffisance des règlements (28 - 27).				
31. Excédent des règlements (27 - 28). . . . . (Reliquat à rétrocéder)				
32. Majoration en douane (29 - 28).				
33. Minoration en douane (28 - 29).				

V. - APUREMENT

Régularisation des différences.

	Cours appliqué	Quantité	Prix unitaire	Montants	
				Devises	Francs
34. Différence 30 {	Règlement en suspens effectué le . . . . . pour				
	ou différence justifiée le . . . . . pour				
	Nature de la justification				
35. Différence 31 {	Rétrocession effectuée le . . . . . pour				
	le cas échéant, bénéfice de change versé à la Banque de France				
	le . . . . . somme versée 				
	ou différence justifiée le . . . . . pour				
36. Différence 32 {	Majoration en douane justifiée le . . . . . pour				
	Nature de la justification				
37. Différence 33 {	Minoration en douane justifiée le . . . . . pour				
	Nature de la justification				

Décision de la Banque.

	Remarques particulières
38. Dossier apuré . . . . . le	
39. Dossier irrégulier à la date du	
40. Dossier régularisé . . . . . le	

VI. - COMPTES-RENDUS A L'OFFICE DES CHANGES

	Cachet à date et signature de la Banque domiciliaire
41. Dossier apuré mentionné sur Etat DIP-1 du mois de . . . . . N°	
42. Dossier irrégulier mentionné sur Etat DIP-2 du mois de . . . . . N°	
43. Dossier régularisé mentionné sur Etat DIP-1 bis du mois de . . . . . N°	

44. Observations (demande de renseignements à l'importateur ou à l'Office, pièces jointes, etc...)

(1) Si aucun règlement n'a été effectué, indiquer : néant.

